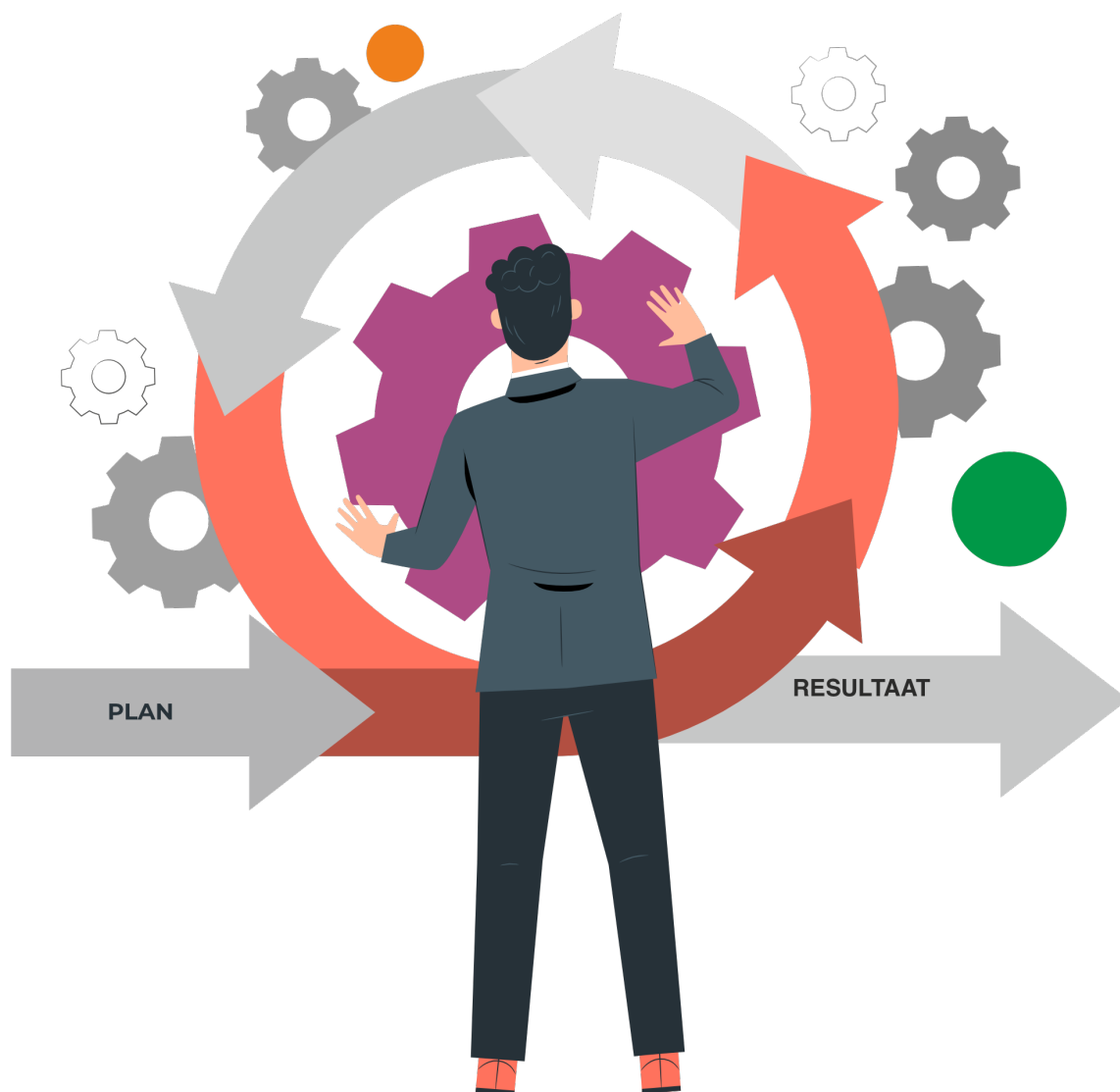

NAAR EEN KNOPPENMODEL VOOR DE WMO

Onderzoek naar de informatievoorziening in het Sociaal domein;
Onderdeel Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Rekenkamercommissie Montferland
Versie: Definitief rapport
Datum: 20 maart 2023

INHOUD

1	Inleiding	3
2	Opzet van het onderzoek.	3
2.1	Doelstelling	3
2.2	Onderzoeksvragen	3
2.3	Nadere afbakening	4
2.4	Aard en vorm van het onderzoek	4
2.5	Leeswijzer	5
3	Beleidskaders en P&C-cyclus sociaal domein.	6
3.1	Beleidskader sociaal domein	6
3.1.1	Verbindend kader sociaal domein 2020 – 2024.....	6
3.1.2	Raadsbrief Rapportage verbindend kader.....	7
3.2	P&C-cyclus sociaal domein	7
4	Informatiebehoefte van de gemeenteraad	8
4.1	Adequaatheid huidige informatievoorziening	9
4.1.1	Met het oog op de kaderstellende en controlerende taak.....	9
4.1.2	Kwantiteit en tijdigheid van informatie	10
4.1.3	Kwaliteit van informatie	11
4.2	Behoefte aan sturingsinformatie	12
5	Naar een haalbaar monitor model.....	12
5.1	Indicatoren die voldoen aan de behoefte van de raad	13
5.2	Technische haalbaarheid monitor	13
5.3	Voorwaarden aan monitor om effectief te kunnen sturen	15
6	Conclusies en aanbevelingen	16
6.1	Conclusies	16
6.2	Aanbevelingen.....	17
	Bijlage 1: Reactie van het college van B & W.....	19
	Bijlage 2: Nawoord rekenkamercommissie	21
	Bijlage 3: Geraadpleegde documenten	22
	Bijlage 4: Het normen- en analysekader	23
	Bijlage 5: Indicatoren Wmo: bron en definitie.....	25
	Bijlage 6: Monitor Wmo: een eerste beeld zonder duiding	29

1 Inleiding

In het najaar van 2020 heeft de rekenkamercommissie Montferland gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van alle fracties van de raad van de gemeente Montferland over het inventariseren van wensen en behoeften voor nieuwe rekenkameronderzoeken. Door een grote meerderheid werd de behoefte aan zicht en grip door de raad op het sociaal domein genoemd en dan naast de financiële component ook gericht op de maatschappelijke effecten. Het sociaal domein is complex en moeilijk te doorgronden. De door het college verstrekte informatie wordt ervaren als vaak gefragmenteerd, niet in samenhang en zonder context en duiding.

De rekenkamercommissie Montferland heeft besloten onderzoek te doen naar de informatievoorziening en de sturingsmogelijkheden van de gemeenteraad in het sociaal domein. Het onderzoek is geen traditioneel rekenkameronderzoek. Het is erop gericht om in gezamenlijkheid met raad, college en organisatie te komen tot een monitormodel die tegemoetkomt aan de informatie- en sturingsbehoefte van de gemeenteraad.

2 Opzet van het onderzoek.

2.1 Doelstelling

Hoofddoel van dit onderzoek binnen het sociaal domein is een knoppen- en monitormodel te ontwikkelen dat de gemeenteraad in staat stelt effectiever zijn kaderstellende en controlerende rol in te vullen. Het is nadrukkelijk **niet** de bedoeling een onderzoek te doen naar de keuzes rond het gemeentelijke beleid en de uitvoering hiervan of de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid. Een te ontwikkelen monitor, knoppenmodel, is bedoeld als objectief rapportage-instrument voor (bij-) sturing en toezicht op de voortgang en moet kunnen bijdragen tot een proces van leren en verbeteren. Het moet een instrument zijn dat de raad ondersteunt bij de uitvoering van zijn controlerende taak op het gebied van het sociaal domein, te beginnen bij de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

2.2 Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag is:

“Welke (sturings-)informatie over de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) heeft de gemeenteraad nodig om zijn kaderstellende en controlerende rol adequaat te kunnen vervullen?”

De centrale onderzoeksvraag wordt door de volgende deelvragen in het onderzoek beantwoord:

1. Welke beleidskaders omtrent het sociaal domein heeft de raad meegegeven aan het college van burgemeester en wethouders om hier beleidsmatige uitvoering aan te geven?
2. Op welke wijze wordt op dit moment in de P&C-cyclus over het sociaal domein gerapporteerd?
3. In welke mate stelt de huidige informatievoorziening de gemeenteraad in staat adequaat zijn kaderstellende en controlerende taak uit te oefenen ten aanzien van het sociaal domein?
4. Aan welke sturingsinformatie heeft de gemeenteraad behoefte; in welke vorm en met welke frequentie?
5. Welke indicatoren kunnen gehanteerd worden om de beleidskaders te controleren en bij te sturen en tevens tegemoet te komen aan de wensen van de gemeenteraad?
6. In welke mate is het voor het college en ambtelijke organisatie haalbaar om dit monitor model op te leveren in de gewenste vorm, inhoud en frequentie?

7. Aan welke overige voorwaarden dient te worden voldaan om de raad in staat te stellen effectief zijn controlerende rol te laten uitvoeren?

2.3 Nadere afbakening

Het sociaal domein is complex en beslaat veel beleidsvelden. Vandaar dat wij ons in dit onderzoek beperken tot de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). De Jeugdwet en Participatiewet maken geen onderdeel uit van dit onderzoek. Voor de Wmo is als eerste gekozen omdat dit het vaakst door fracties als onderwerp is genoemd en de inschatting is dat de sturingsmogelijkheden van de gemeenteraad voor dit onderwerp het grootst zijn. In de afgenomen vragenlijst is gevraagd op welk beleidsterrein de gemeenteraad de grootste informatiebehoefte heeft. Meer dan de helft van de raad heeft hierop geantwoord hierbij een voorkeur te hebben voor de Wmo (tegen 29% Jeugdhulp en 18% Participatie).

2.4 Aard en vorm van het onderzoek

Verkenning

Uit een verkenning van tot dusver uitgevoerde rekenkameronderzoeken in den lande van de afgelopen jaren blijkt het sociaal domein, na de grote decentralisatie van de taken in 2015, veelvuldig onderwerp van onderzoek te zijn geweest. Deze rekenkameronderzoeken hebben zich vooral gericht op de organisatorische component van de decentralisaties binnen het sociaal domein of op de financiële gevolgen en sturingsmogelijkheden. Alhoewel het sociaal domein dus regelmatig onderwerp van onderzoek is geweest, is de kernvraag van gemeenteraadsleden, grip en zicht, niet afdoende beantwoord. Eén onderzoek van de rekenkamercommissie Tiel heeft zich wel nadrukkelijk gericht op indicatoren voor de gemeenteraad. In dit onderzoek werden maar liefst 68 indicatoren geïdentificeerd waardoor de uitkomsten minder bruikbaar zijn. De doorwerking van dit rapport is dan ook beperkt gebleken. Toch is de opzet van dit Tielse onderzoek goed bruikbaar voor ons onderzoek.

Levend document

Gezien het doel en aard van het onderzoek is de onderzoeksopzet niet in beton gegoten maar een "levend" document dat gedurende het onderzoek en ontwikkelproces is aangepast daar waar dit gewenst of nodig werd geacht.

Aanpak

Het onderzoek bestaat uit twee delen. In het eerste deel zijn documenten bestudeerd en geanalyseerd en zijn de oordelen, wensen en behoeften van leden van de gemeenteraad opgehaald via een vragenlijst en een werkbijeenkomst. In het tweede deel van het onderzoek is de monitor opgesteld. Uitgangspunt is een koppeling met de bestaande P&C-cyclus en het beschikbaar stellen van bestaande relevante data op een voor de gemeenteraad overzichtelijke wijze. In dit deel van het onderzoek is met name de ambtelijke organisatie actief betrokken in de te zetten stappen; waarbij gebruik is gemaakt van de aanwezige kennis, die gedeeld en uitgewisseld is. Het onderzoek is uitgevoerd door de rekenkamercommissie in eigen beheer door twee externe leden.

Instrumenten van onderzoek

Het onderzoek heeft plaats gevonden door middel van:

- Documentenonderzoek;
- Vragenlijst gemeenteraad en fractievolgers;
- Een werkbijeenkomst met de gemeenteraad;
- Drie werkbijeenkomsten met de ambtelijke organisatie;
- Een werkbijeenkomst met raad, college, ambtelijke organisatie (waaronder sociaal team) en de Sociale Raad Montferland;
- Interviews

De resultaten van de werkbijeenkomsten vormen samen met een documentenanalyse en interviews de basis voor de beantwoording van de onderzoeksvragen. De bevindingen in dit onderzoek zijn getoetst aan het normen- en analysekader dat is opgenomen als bijlage 4. Op basis van deze uitkomsten zijn conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan.

Documentenonderzoek

In deze fase zijn de relevante documenten bestudeerd. Deze zijn weergegeven in bijlage 3.

Vragenlijst gemeenteraad en fractievolgers

Aan raadsleden en fractievolgers is gevraagd een vragenlijst in te vullen met als doel input te krijgen over de vraag wat de gemeenteraad nodig heeft om effectief zijn controlerende taak op het gebied van de het sociaal domein te kunnen vervullen.

Een werkbijeenkomst met de gemeenteraad

Hierin is een korte terugblik gegeven op de input die via de vragenlijst is ontvangen en de resultaten van de analyse van de programmabegroting 2022 in relatie tot het sociaal domein. Aan de hand van een discussie over stellingen is de behoefte aan informatievoorziening verdiept. Vervolgens is een eerste opzet van mogelijke indicatoren voorgelegd en besproken. In welke mate past het voorstel voor een concept knoppenmodel zoals het mede voortvloeit uit de eerste ambtelijke werkbijeenkomst bij de behoefte van de gemeenteraad?

Drie werkbijeenkomsten met de organisatie

Werkbijeenkomst 1: Welke indicatoren zijn reeds voorhanden? Welke indicatoren stellen de gemeenteraad het beste in staat om te sturen en worden geregeld gemeten? In welke mate sluiten deze aan bij de behoefte van de gemeenteraad zoals die voortvloeit uit de vragenlijst?

Werkbijeenkomsten 2 en 3: Op welke wijze kunnen deze in een knoppenmodel worden vertaald, mede gezien de input vanuit de werkbijeenkomst van de gemeenteraad? In welke mate is het periodiek aanleveren van deze gegevens en een monitor inclusief toelichting haalbaar? En onder welke voorwaarden?

Werkbijeenkomst gemeenteraad, college, organisatie en Sociale Raad Montferland

Tijdens deze werkbijeenkomst hebben raadsleden, fractievolgers, collegeleden, leden Sociale Raad Montferland en ambtelijk betrokkenen de betekenis van de verschillende indicatoren besproken en de bruikbaarheid hiervan. Daarnaast is met elkaar gediscussieerd over de factoren die deze indicatoren kunnen beïnvloeden en de vorm, frequentie en inhoud van rapportage.

(Groeps)Interviews

(Groeps)interviews de portefeuillehouder, gemeenteraad en sleutelfiguren van buiten de gemeente Montferland.

2.5 Leeswijzer

In het vervolg van dit rapport staat het beantwoorden van de deelvragen 1 tot en met 7 centraal:

- Hoofdstuk 3: Beleidskaders en P&C-cyclus sociaal domein (deelvraag 1 en 2);
- Hoofdstuk 4: De informatiebehoefte van de gemeenteraad (deelvraag 3 en 4);
- Hoofdstuk 5: Naar een haalbaar monitormodel (deelvraag 5, 6 en 7);

Het rapport wordt afgesloten met conclusies en aanbevelingen (hoofdstuk 6).

3 Beleidskaders en P&C-cyclus sociaal domein.

In dit hoofdstuk geven we antwoord op de eerste twee deelvragen:

- 1) Welke beleidskaders omtrent het sociaal domein heeft de raad meegegeven aan het college van burgemeester en wethouders om hier beleidsmatige uitvoering aan te geven?
- 2) Op welke wijze wordt op dit moment in de P&C-cyclus over het sociaal domein gerapporteerd?

Deze vragen worden respectievelijk in paragraaf 3.1 en 3.2 beantwoord.

3.1 Beleidskader sociaal domein

Normenkader:

- De beleidsdoelstellingen zijn SMART geformuleerd; de beleidsdoelstellingen zijn specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden geformuleerd.

Op 25 februari 2021 heeft de raad het raadsvoorstel Verbindend kader sociaal domein 2020 – 2024 vastgesteld. De raad heeft, in afwijking/aanvulling van het raadsvoorstel, besloten de kaders van de participatiewet toe te voegen en het college opdracht gegeven te komen tot een concreet uitvoeringsplan/agenda en deze op een SMART c.q. controleerbare manier aan de raad te presenteren. Verder heeft de raad het college opdracht gegeven de raad elke 6 maanden over de voortgang van het uitvoeringsplan op de hoogte te brengen via een voortgangsrapportage.

Het college heeft in antwoord op dit raadsbesluit een raadsbrief aan de raad verstuurd en volgens het college zoveel mogelijk SMART verwerkt in de programmabegroting 2022 "Wat gaan we doen". In de raadsbrief wordt een aantal voorbeelden hiervan gegeven. Daarnaast geeft het college aan de rapportage over de voortgang mee te laten lopen met de reguliere rapportage aan de raad; uit interviews blijkt dat hiermee wordt bedoeld als onderdeel van de P&C cyclus en niet als een separaat document aan de raad wordt aangeboden.

3.1.1 Verbindend kader sociaal domein 2020 – 2024

In het Verbindend kader dat aan de gemeenteraad ter besluitvorming is voorgelegd wordt met het sociaal domein niet bedoeld op de uitvoering van de drie wetten Wet maatschappelijke ondersteuning, Jeugdhulp en Participatiewet. De Participatiewet maakt geen onderdeel uit van het Verbindend kader. Dit terwijl aanpalende terreinen als gezonde leefstijl en onderwijs en maatschappelijke initiatieven wel zijn opgenomen. Uit interviews blijkt dat bewust is gekozen om de Participatiewet niet op te nemen vanwege het afwijkende karakter van deze wet. Tegelijkertijd staat in het kader verwoord dat de grootste knelpunten op sociaaleconomisch gebied liggen zoals schulden, armoede en werkloosheid. Uiteindelijk besluit de gemeenteraad via een amendement om: "De vastgestelde visie, beleid -en uitvoeringsregels en verordeningen vanuit de Participatiewet, armoedebeleid en re-integratiebeleid toe te voegen aan dit verbindend kader document en ze daarmee ook integraal onderdeel te maken van dit verbindend kader sociaal domein."

De doelstellingen die men formuleert in het kader zijn zeer algemeen, niet SMART en voor een groot deel financieel gedreven:

1. Maximale participatie van inwoners: mensen versterken zichzelf, doen iets voor een ander of voor de gemeenschap. Iedereen doet ertoe!
2. Inwoners wonen zo lang mogelijk thuis, zonder gebruik te maken van maatwerkvoorzieningen.
3. Het bieden van ondersteuning voor inwoners die (tijdelijk) niet volledig mee (kunnen) doen in de Montferlandse samenleving. Een maatwerkvoorziening wordt alleen toegekend wanneer er absoluut geen alternatieve oplossing mogelijk is.

3.1.2 Raadsbrief Rapportage verbindend kader

In antwoord op het raadsbesluit van 25 februari 2021 wordt in de raadsbrief van 15 juni 2021 door het college aangegeven dat bovengenoemde 3 doelstellingen zoveel mogelijk SMART zijn verwerkt in de programmabegroting onder het kopje "Wat gaan we doen". Er wordt een aantal voorbeelden gegeven:

1. 10% stijging van alternatieven voor geïndiceerd zorgaanbod (zoals eigen zorgaanbod of voorliggende voorzieningen) in 2024;
2. Het aantal maatschappelijke initiatieven op welzijnsvlak stijgt met 5%;
3. Het aantal voorzieningen uitgevoerd door het sociaal team Jeugd stijgt naar 110 tot 125 casussen;
4. Het aantal verstrekte maatwerkvoorzieningen m.b.t wonen, trapliften, vervoer en rolstoelen blijft gelijk;
5. Het aantal unieke personen dat gebruik maakt van een maatwerkvoorziening neemt jaarlijks met 5% toe.
6. We willen dat het percentage klanten dat door middel van een budgetberekening binnen een termijn van 3 jaar zelfstandig hun financiën kunnen beheren stabiliseert op het niveau van 2018.

Deze doelstellingen zijn geheel of gedeeltelijk SMART geformuleerd maar tegelijkertijd vooral op activiteiten gericht. Er wordt geen directe relatie gelegd tussen deze streefwaarden op activiteitsniveau en de realisatie van de drie hoofddoelstellingen. Daarnaast wordt (ook niet in de programmabegroting) geen totaaloverzicht gegeven van de SMART doelstellingen in relatie tot deze hoofddoelstellingen. Afgezien van een eenmalige Nieuwsbrief Sociaal Domein (februari 2021), die zeer algemeen van aard was, zijn geen separate voortgangsrapportages aan de raad aangeboden. Het is derhalve voor de raad onmogelijk om te bepalen in welke mate de hoofddoelstellingen worden gerealiseerd (zie verder paragraaf 3.2).

3.2 P&C-cyclus sociaal domein

Normenkader:

- Uit de programmabegroting blijkt duidelijk welke onderwerpen behoren tot het sociaal domein (Wmo, Jeugdwet en Participatie) en hoe deze met elkaar verbonden zijn.
- Er wordt een totaaloverzicht van het sociaal domein gegeven waarin een link wordt gelegd tussen beleidsdoelen, indicatoren en kosten.
- De indicatoren die zijn opgenomen zijn een logische vertaling van de door de gemeenteraad geformuleerde beleidsdoelstellingen.
- De vorm en inhoud van de overige instrumenten in de P&C-cyclus is in lijn met de programmabegroting.

Het sociaal domein is versnipperd in de programmabegroting 2022 opgenomen. Door deze versnippering kan niet worden vastgesteld of de opgenomen indicatoren een logische vertaling zijn van de door de gemeenteraad geformuleerde beleidsdoelstellingen uit het Verbindend kader. Twee van de 3 hoofddoelstellingen (1 en 3 uit het Verbindend kader) zijn niet als programmadoelen opgenomen en hoofddoelstelling 2 is niet 1-op-1 overgenomen al is die afwijking zeer gering te noemen¹:

De gemeente streeft er naar dat meer inwoners langer zelfstandiger thuis kunnen wonen zonder gebruik te maken van een maatwerkvoorziening.

¹ Vergelijk met hoofddoelstelling 2: Inwoners wonen zo lang mogelijk thuis, zonder gebruik te maken van maatwerkvoorzieningen.

De drie wetten in het Sociaal Domein (Wet Maatschappelijke Ondersteuning², Jeugdwet³ en Participatiewet⁴), maken onderdeel uit van 3 verschillende bredere programma's, met 6 programmadoelen en 18 indicatoren. In paragraaf 2.5, onderdeel H, wordt kort en op hoofdlijnen stilgestaan bij de stand van zaken van de transities in het sociaal domein.

Daarnaast zijn in bijlage 4.5 de financiële gegevens opgenomen voor de hoofdtak 6. Sociaal domein. Ook in dit totaaloverzicht wordt geen link gelegd tussen beleidsdoelen, indicatoren en kosten. In bijlage 4.9 zijn per programma indicatoren opgenomen waarbij, waar mogelijk, een vergelijking wordt gemaakt met het gemiddelde cijfer voor Nederland.

De vorm en inhoud van de overige instrumenten in de P&C-cyclus is in lijn met de programmabegroting.

4 Informatiebehoefte van de gemeenteraad

Wat is nu de werkwijze binnen Montferland? In deze paragraaf geven we antwoord op de derde en vierde deelvraag:

- 3) In welke mate stelt de huidige informatievoorziening de gemeenteraad in staat adequaat zijn kaderstellende en controlerende taak uit te oefenen ten aanzien van het sociaal domein?
- 4) Aan welke sturingsinformatie heeft de gemeenteraad behoefte; in welke vorm en met welke frequentie?

In 4.1 wordt antwoord gegeven op de derde deelvraag en in 4.2 op de vierde deelvraag. De antwoorden op deze vragen zijn verkregen door een vragenlijst uit te zetten bij raadsleden en fractievolgers en een verdieping hiervan in een werkbijeenkomst. Daarnaast is tijdens een gezamenlijke werkbijeenkomst op 3 oktober 2022 met raad, college, organisatie (waaronder het sociaal team) en de Sociale Raad Montferland gesproken over de betekenis van de verschillende indicatoren, door welke ontwikkelingen deze worden beïnvloed en in welke mate deze bruikbaar zijn als indicator.

De vragenlijst is eind 2021 uitgezet bij raadsleden en fractievolgers; de eerste werkbijeenkomst heeft plaatsgevonden op 14 februari 2022. Bewust is gekozen om dit te doen voor het einde van de raadstermijn en voor de gemeenteraadsverkiezingen, om de opgedane kennis en ervaring van hen tijdens de vorige raadsperiode maximaal te kunnen benutten.

² De Wet Maatschappelijke Ondersteuning is vernieuwd en bevat veel elementen die voordien onder de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) vielen. Zo zijn de gemeentes verantwoordelijk voor ondersteuning van mensen die niet op eigen kracht redzaam zijn. Denk hierbij aan: begeleiding en dagbesteding, ondersteuning om de mantelzorger tijdelijk te ontlasten, een plaats in een beschermde woonomgeving voor mensen met een psychosociaal probleem, opvang in geval van huiselijk geweld en mensen die dakloos zijn.

³ De nieuwe Jeugdwet maakt de gemeentes verantwoordelijk voor veel vormen van jeugdzorg. Het beleid moet zich o.a. richten op: preventie door versterking van het opvoedkundig klimaat in gezinnen, wijken, buurten, scholen en kinderopvang. Het moet voorzien in een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod van jeugdzorg en het adviseren van kinderen en jongeren met vragen en problemen.

⁴ De Participatiewet vervangt de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een deel van de Wajong. De Participatiewet richt zich op iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt niet redt. Daarnaast fungeert de participatiewet ook als vangnet. Door diverse subsidies en uitkeringen te verstrekken wordt er gewerkt aan bestaanszekerheid van en inkomensondersteuning voor de inwoners.

Vragenlijst informatievoorziening sociaal domein

De vragenlijst is uitgezet bij raadsleden en fractievolgers. 29 van de 41 raadsleden/fractievolgers hebben de vragenlijst ingevuld. Met een respons van 71% ontstaat een goed beeld van de mening van de gehele raad. Kanttekening hierbij is dat niet alle vragen door alle respondenten zijn ingevuld. In onderstaande paragrafen vindt u de voornaamste uitkomsten van de vragenlijst. Voor de overzichtelijkheid en de leesbaarheid zijn in het overzicht alleen de hoogste scores opgenomen (positieve of negatieve score).⁵

4.1 Adequaatheid huidige informatievoorziening

Normenkader:

- De gemeenteraad is van mening dat de huidige informatievoorziening voldoende is om adequaat hun taken te kunnen vervullen en te sturen.
- De informatie is voldoende.
- De informatie is tijdig.
- De informatie is van voldoende kwaliteit (actueel, voldoende inzicht, aansluiting op eerdere nota's, goed detailniveau, betrouwbaar, consistent, toegankelijk).

4.1.1 Met het oog op de kaderstellende en controlerende taak

Uit vragen over de KADERSTELLE EN CONTROLERENDE TAAK blijkt dat:

- 66% goed tot zeer goed op de hoogte is van de Wmo. Voor de terreinen Participatie en Jeugdhulp is dat een aanzienlijk lager percentage (41% respectievelijk 28%).
- 41% vindt dat men onvoldoende informatie ontvangt om de *kaderstellende taak* op het terrein van Jeugdhulp uit te kunnen voeren. Voor Participatie is 28% die mening toegedaan en voor de Wmo 24%.
- 41% van mening is onvoldoende informatie te ontvangen om de *controlerende taak* op het gebied van Jeugdhulp waar te maken. Voor Participatie is dat 34% en voor de Wmo 28%.
- 35% het idee heeft dat er zeer (slecht) concrete en goed meetbare doelen zijn gesteld voor Jeugdhulp. Voor zowel Participatie als de Wmo is dit 24%. Voor de Wmo geldt dat 29% het idee heeft dat er (zeer) goed concrete en goed meetbare doelen zijn gesteld.
- Ten aanzien van Jeugdhulp benoemen de raadsleden/fractievolgers 6 indicatoren, voor Participatie 10 en voor de Wmo ook 10 indicatoren. Het betreft in bijna alle gevallen algemeen omschreven indicatoren zoals Financieel, Tevredenheidsfactoren of re-integratie ondersteuning. Concrete indicatoren die zijn genoemd zijn: aantal mensen met een uitkering, aantal mensen aan werk geholpen en aantal deelnemers Wmo.
- Meer dan drie kwart van de raad (76%) vindt dat de gemeenteraad binnen het sociaal domein (veel) te veel op de korte termijn stuurt.
- 59% geeft aan dat de raad geen goed zicht heeft op de sturingsruimte die hij heeft in het sociaal domein.
- 41% vindt dat de raad zijn sturingsruimte op het beleid in het sociaal domein niet volledig benut.
- Daarnaast constateert 76% dat de mate van afstemming tussen raad, college en ambtelijke organisatie over de wensen van de raad in de informatievoorziening over het sociaal domein onvoldoende of slecht is.

⁵ In de overzichten is de positieve (zeer mee eens/mee eens) of negatieve (zeer mee oneens/oneens) uitkomst opgenomen met de hoogste score. Bijvoorbeeld: de score op de vraag 'In hoeverre bent u op de hoogte van wat er speelt binnen het sociaal domein?' scoort voor wat betreft de Wmo (zeer) slecht: 7% en (zeer) goed: 66%. Dan wordt in het overzicht 66% genoemd. Het restant 34% heeft in de beantwoording gekozen voor slecht, zeer slecht of gemiddeld.

Meest opvallend is dat een groot deel (41%) van de gemeenteraad vindt dat de informatievoorziening onvoldoende is om adequaat te kaders te kunnen stellen en te controleren. Men zegt hierover:

"We moeten zelf uitzoeken hoe het zit. Daardoor ontstaat er verschil in informatie en verwachtingen m.b.t. taken als controlerend, kaderstellend. Het college dient zich bewust te zijn dat raadsleden een grote afstand hebben qua info tot het onderwerp, maar wel een mening hebben.

Van de bevroegden geeft 60% aan dat de raad geen goed zicht heeft op de sturingsruimte die hij heeft in het sociaal domein. Men mist kaderstelling:

"Het opstellen van een beleidsvisie op het sociaal domein heeft jaren geduurd. Nog steeds ontbreekt een visie op de Participatiewet."

4.1.2 Kwantiteit en tijdigheid van informatie

Uit vragen over KWANTITEIT EN TIJDIGHEID van de informatievoorziening over het sociaal domein blijkt dat:

- 41% niet de informatie krijgt die zij ook graag zouden willen krijgen.
- 65% van mening is dat er (veel) te weinig informatie over het sociaal domein aan de gemeenteraad wordt aangeboden.
- 59% de mate waarin het college invulling geeft aan de actieve inlichtingenplicht over het sociaal domein als onvoldoende of slecht vindt.
- De informatie die door raadsleden/fractievoolgers het meest wordt gemist de terugkoppeling is op de doelstellingen (82% van de respondenten), gevolgd door inzicht in de cliëntervaring (65%), overzicht van indicatoren (65%), overzicht van aantallen (59%), analyse en duiding van informatie (59%), duidelijk overzicht van de financiën (53%) en inzicht in de praktijkervaring van professionals (41%).
- Niemand van mening is dat de informatie compleet genoeg is om zijn oordeel op te baseren.
- 73% de informatie van externen (organisaties, burgers, belanghebbenden) voldoende tot zeer waardevol vindt; gevolgd door informatie via bedrijfs-/organisatiebezoeken (71%). Vervolgens volgen de P&C documenten (65%), de informatie vanuit de ambtelijke organisatie (65%), de mondelinge informatie vanuit het college (59%), informatie via de Sociale Raad Montferland (59%), de informatie uit het Raad Informatie Systeem (59%), de regionale bijeenkomsten (53%). Het laagste scoort de overige schriftelijke informatie vanuit het college (raadsbrieven en raadsvoorstellen) (41%).
- 47% vindt dat de raad niet op het juiste moment in positie wordt gebracht over vraagstukken en ontwikkelingen op het sociaal domein.
- 59% van mening is dat de raad over het algemeen via raadsbrieven (veel) te laat wordt geïnformeerd over het sociaal domein.
- 59% aangeeft dat de informatie niet op tijd komt.

Bijna twee derde van de respondenten geeft aan dat zij te weinig informatie krijgt aangeboden. Men mist informatie op vele aspecten. Boven aan het rijtje staat de terugkoppeling op de doelstellingen (82% van de respondenten), gevolgd door inzicht in de cliëntervaring (65%), overzicht van indicatoren (65%), overzicht van aantallen (59%), analyse en duiding van informatie (59%), duidelijk overzicht van de financiën (53%) en inzicht in de praktijkervaring van professionals (41%). Niemand is van mening dat de informatie compleet genoeg is om zijn oordeel op te baseren. Meer dan de helft vindt dat het college hierbij tekortschiet in haar actieve informatieplicht.

"Als je de knoppen en consequenties niet getoond worden is het moeilijk sturen."

Ook vindt bijna de helft dat de raad niet op het juiste moment in positie wordt gebracht over vraagstukken en ontwikkelingen op het sociaal domein en meer dan de helft dat men te laat wordt geïnformeerd.

"Is nu vaak achteraf en niet meer te herstellen."

4.1.3 Kwaliteit van informatie

Uit vragen over de KWALITEIT van de informatievoorziening over het sociaal domein blijkt dat:

- 65% de kwaliteit van de informatie over het sociaal domein die aan de gemeenteraad wordt aangeboden als onvoldoende of slecht beoordeelt.
- 35% de wijze waarop informatie aangeboden en behandeld wordt als (zeer) slecht beoordeelt.
- 41% van mening is dat de inhoud van de informatie (ruim) onvoldoende inzicht in de achtergrond en het (bestuurlijke) belang van het onderwerp geeft.
- 41% vindt dat de aansluiting van de informatie op eerdere nota's en informatie (ruim) onvoldoende is.
- 41% de informatie als onvoldoende volledig beoordeelt.
- 41% de informatie onvoldoende relevant vindt.
- 35% vindt dat de informatie voldoende concreet is en zaken niet vaag worden gepresenteerd.
- 47% van mening is dat de informatie onvoldoende het juiste detailniveau heeft.
- Raadsleden/fractievoolgers verdeeld zijn over het oordeel over de actualiteit van de informatie. 29% vindt deze (ruim) onvoldoende actueel; terwijl eenzelfde percentage van 29% deze als (ruim) voldoende actueel beoordeelt.
- 29% aangeeft dat de informatie die men ontvangt over de uitvoering van het sociaal domein fouten bevat.
- 41% de informatie die men ontvangt over de uitvoering betrouwbaar vindt.
- 29% de informatie die men over de uitvoering van het sociaal domein ontvangt als consistent beoordeelt.
- 29% vindt dat de informatie toegankelijk is geschreven.
- 41% van mening is dat de informatie niet begrijpelijk is voor niet-ingewijden.
- 29% van mening is dat de vorm waarin de informatie wordt gepresenteerd niet overzichtelijk is.

Het algemene beeld is dat men niet tevreden is over de kwaliteit van informatie. Ruim een derde is van mening dat de wijze waarop de informatie aangeboden en behandeld wordt slecht tot zeer slecht is. Daarbij wordt gewezen op de complexiteit van de informatie en het ontbreken aan overzicht. Vier op de tien bevraagden geeft aan niet de informatie te krijgen die zij graag zouden ontvangen. Vier op de tien personen geeft aan dat de informatie onvoldoende inzicht geeft in de achtergrond en het (bestuurlijke) belang. Hierbij wordt aangegeven dat de informatie onvolledig is en onvoldoende relevant. Bijna de helft geeft aan dat de informatie onvoldoende het juiste detailniveau heeft. Hierbij wordt gewezen op het belang om hoofd- en bijzaken van elkaar te scheiden.

"Het zijn lastige dossiers. De kunst is om dat op zo'n wijze aan te leveren dat we het snappen en keuzes kunnen maken (want daar zijn we voor). Een ambtenaar kan zich soms verliezen in details, dan raken wij de weg kwijt. Ik vind wel dat dat beter gaat dan voorheen."

4.2 Behoeftte aan sturingsinformatie

Door raadsleden en fractievolgers worden verschillende suggesties voor verbetering meegegeven. Meermaals wordt gewezen op het interne dashboard dat er al is en op het bijpraten van de raad via een informatieavond. Ook wordt benadrukt dat informatie over meer moet gaan dan financiën en gewezen op het belang van nadere duiding van verstrekte informatie. Vervolgens wordt gewezen op vaker en structureel rapporteren en inzicht in lange termijn ontwikkelingen op hoofdlijnen.

Uitgangspunten en eerste indicatoren werkbijeenkomst

Op basis van de uitkomsten van de vragenlijst zijn tijdens de werkbijeenkomst met een delegatie van de gemeenteraad een aantal stellingen voorgelegd. Doel hiervan is om ten behoeve van de constructie van het monitormodel uitgangspunten vast te stellen waaraan moet worden voldaan. Alle stellingen konden rekenen op een grote instemming van de aanwezige raadsleden.

UITGANGSPUNTEN INFORMATIEVOORZIENING SOCIAAL DOMEIN	
1.	Het dashboard moet vooral zorgen voor overzicht en inzicht zodat we het bos (weer) zien.
2.	Het dashboard dient apart van de programmabegroting te worden aangeboden maar wel in samenhang met.
3.	Het dashboard dient zo weinig mogelijk indicatoren te omvatten en die indicatoren dienen inzicht te geven in de hoofdlijnen van beleid en uitvoering.
4.	Het dashboard dient te tellen en te vertellen. Het dashboard moet niet alleen cijfers geven, maar ook duiding, uitleg wat deze cijfers betekenen.
5.	De indicatoren in het dashboard moeten niet alleen inzicht geven in de inhoud maar ook de vertaling naar geld maken.
6.	We beginnen met het sociaal domein, maar willen het dashboard zo snel mogelijk uitbreiden naar Jeugdhulp en Participatie.
7.	Cliënttevredenheid dient in ieder geval een plek te krijgen in het dashboard.
8.	Het dashboard moet niet alleen een beeld schetsen van het heden en het verleden maar ook vooruitblikken naar de toekomst.

Daarnaast zijn tijdens de werkbijeenkomst een veertiental voorlopige indicatoren aangewezen, die als basis dienden voor de vormgeving van een eerste monitor. Hierbij is bewust gekozen voor indicatoren op hoofdlijnen die meer inkleuring dienen te krijgen door de uitleg die daarbij wordt gegeven. Tijdens de bijeenkomst is hierbij door de deelnemers benadrukt dat het dient te gaan om type ondersteuning naar hoofdcategorie en dat in het dashboard ook cijfers over de afgelopen jaren dienen te worden opgenomen.

De uitkomsten van deze workshop en van de vragenlijst zijn de basis geweest, om in samenwerking met de organisatie te komen tot een haalbaar monitor model (zie verder hoofdstuk 5).

5 Naar een haalbaar monitor model.

In dit hoofdstuk geven we antwoord op de vijfde, zesde en zevende deelvraag:

- 5) Welke indicatoren kunnen gehanteerd worden om de beleidskaders te controleren en bij te sturen en tevens tegemoet te komen aan de wensen van de gemeenteraad?
- 6) In welke mate is het voor het college en ambtelijke organisatie haalbaar om dit monitor model op te leveren in de gewenste vorm, inhoud en frequentie?
- 7) Aan welke overige voorwaarden dient te worden voldaan om de raad in staat te stellen effectief de controlerende en sturende rollen te kunnen laten uitvoeren?

Deze vragen worden respectievelijk in paragraaf 5.1, 5.2 en 5.3 beantwoord.

Om een antwoord te verkrijgen op bovenstaande vragen hebben de volgende werkbijeenkomsten plaatsgevonden:

- Een drietal werkbijeenkomsten met de ambtelijke organisatie om te komen tot een haalbaar monitor model dat tegemoetkomt aan de wensen van de gemeenteraad.
- Een workshop met raadsleden, fractievolgers, collegeleden, leden Sociale Raad Montferland en ambtelijk betrokkenen waarin met elkaar van gedachten is gewisseld over deze indicatoren, de gewenste vorm, inhoud, frequentie en voorwaarden waaraan dient te worden voldaan.

5.1 Indicatoren die voldoen aan de behoefte van de raad

Normenkader:

- 1) De raad dient een set van indicatoren te hanteren waarin resultaten, effecten, (verplicht gestelde) cliëntervaring, financiën en processen aan de orde komen.
- 2) De set van indicatoren geeft duidelijke informatie over de mate waarin de beleidsdoelstellingen worden gerealiseerd.
- 3) De set van indicatoren voldoet tevens aan de behoeften van de gemeenteraad.

- Via de afgenomen vragenlijst (zie hoofdstuk 4) en de werkbijeenkomst met raadsleden en fractievolgers is de behoefte van de raad opgehaald. Dit heeft geleid tot aandachtspunten waaraan de monitor diende te voldoen en de keuze van in eerste instantie 14 indicatoren.
- Deze informatie is vervolgens met de ambtelijke organisatie gedeeld, waarna samen is gewerkt om te komen tot een monitor die voldoet aan deze wensen van de raad. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een set van 12 indicatoren.
- In de workshop met raadsleden, fractievolgers, collegeleden, leden Sociale Raad Montferland en ambtelijk betrokkenen zijn deze indicatoren besproken en is input verkregen. Op basis van de input is de set indicatoren verder aangepast in de uiteindelijke (voorlopige) set indicatoren (zie paragraaf 5.2).
- Bewust is gekozen voor indicatoren op hoofdlijnen en het aantal zo beperkt mogelijk te houden, om overzicht te verkrijgen en te behouden. Gezien het detailniveau van de programmabegroting (zie ook hoofdstuk 3) is het op dit moment nog niet mogelijk om een directe link te leggen met het bereiken van de beleidsdoelstellingen. Dit inzicht zal moeten ontstaan door de duiding die bij de indicatoren wordt opgenomen (de toelichting op de cijfers; ook wel het vertel gedeelte genoemd) en aanpassing van de programmabegroting.

5.2 Technische haalbaarheid monitor

Normenkader:

- Er is inzicht in de (on)mogelijkheden van het registratiesystemen.
- Jaarlijks worden de wettelijk verplichte cliëntervaringsonderzoeken uitgevoerd.
- Er wordt gestuurd op volledigheid en correctheid van de registraties.

- In de bijeenkomsten met de ambtelijke organisatie is het gemeentelijke BI Tool (BI staat hierbij voor Business Intelligence) gepresenteerd aan de onderzoekers. Deze monitor voor het sociaal domein is door de gemeentelijke organisatie ontwikkeld in 2017/2018 en sindsdien steeds in ontwikkeling. Doel van de tool is dat beleids- en financieel medewerkers deze monitor gebruiken om doelbereiking te meten, maar óók als instrument om elkaar beter te leren begrijpen. De tool kent een te hoog detailniveau om aan de raad aan te bieden, maar is wel een goede bron om uit te putten om de monitor en knoppenmodel voor de Wmo op te stellen.
- Vanaf het begin zijn als randvoorwaarden benoemd dat zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande registraties en dat de monitor/dashboard makkelijk te onderhouden is.

- Tevens is uitgebreid stilgestaan bij de technische haalbaarheid van het opstellen van benoemde indicatoren en de continuïteit hiervan. Dat heeft er uiteindelijk toe geleid dat enkele indicatoren zijn vervallen of vervangen door andere indicatoren. Van de uiteindelijk voorgestelde set indicatoren kan worden gesteld dat deze zonder veel extra technische handelingen uit de database kan worden verkregen. Ook wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van indicatoren die ook op waarstaatjegemeente.nl worden geregistreerd.
- Jaarlijks worden de verplichte klanttevredenheidsonderzoeken Wmo uitgevoerd. Al is het klanttevredenheidsonderzoek over 2021 niet beschikbaar op Waarstaatjegemeente.nl.
- De volledigheid en correctheid van de registratie heeft de aandacht van degenen die de monitor opstellen. Zij zijn zich ervan bewust dat door medewerkers niet in alle gevallen de correcte categorieën worden gekozen, vanwege de veelheid van handelingen die nodig zijn, tijdens een rapportage. Zij wijzen op het belang om medewerkers te informeren en te betrekken bij het opstellen van de monitor zodat men begrijpt waarom een correcte vulling van het registratiesysteem zo belangrijk is. De opstellers van de monitor vervullen hierin een proactieve rol.

De 12 voorgestelde indicatoren als sturingsinformatie voor de Wmo

Op basis van de input die is verkregen tijdens de workshop met raadsleden, fractievolgers, collegeleden, leden Sociale Raad Montferland en ambtelijk betrokkenen is de set indicatoren verder aangepast om nog beter te kunnen aansluiten op de behoefte van de raad. Uiteindelijk wordt voorgesteld om met de volgende set 12 indicatoren te starten. Indicatoren 1 tot en met 6 geven een beeld van de ontwikkeling van de vraag (verleden, heden en toekomst), van de kosten (indicatoren 7 t/m 9) en van de ervaringen van gebruikers (indicatoren 10 tot en met 12):

ONTWIKKELING VRAAG AAN MAATWERKVOORZIENINGEN	
1.	Het aantal cliënten met een maatwerkvoorziening per 1.000 inwoners (totaal in vergelijking met gemeenten in dezelfde aantal inwonerscategorie).
2.	Prognose van het aantal Wmo gebruikers per jaar (totaal in vergelijking met gemiddelde voor Nederland).
3.	Het aantal aanvragen maatwerkvoorziening Wmo (per type voorziening).
4.	Het aantal gestarte en afgeronde maatwerkvoorzieningen Wmo (totaal).
5.	Het aantal actieve unieke cliënten Wmo (per type voorziening).
6.	Het aantal verstrekte maatwerkvoorzieningen Wmo (per type voorziening).
ONTWIKKELING KOSTEN MAATWERKVOORZIENINGEN	
7.	Begrote kosten voor de Wmo per jaar (per type voorziening).
8.	Gerealiseerde kosten voor de Wmo per jaar (per type voorziening).
9.	De gemiddelde kosten per verstrekte maatwerkvoorziening Wmo (per type voorziening).
ERVARINGEN VAN GEBRUIKERS	
10.	Het aantal ingediende bezwaarschriften (totaal).
11.	Gemiddelde wachttijd op Wmo voorziening in dagen (per type voorziening).
12.	Klanttevredenheid over Wmo maatwerkvoorziening: Door de ondersteuning die ik krijg kan ik mij beter redden.

Indicatoren 1, 2, 4, 7, 8 en 12 zijn afkomstig van het CBS: de Monitor Sociaal Domein, het Klanttevredenheid onderzoek Wmo of het Voorspelmodel van de VNG. De gegevens hiervoor worden door de gemeente Montferland (half)jaarlijks aangeleverd. Daarmee is het opleveren van deze indicatoren tevens haalbaar. De indicatoren 3, 5, 6 en 10 dienen door de organisatie zelf te worden aangeleverd. Deze gegevens worden op dit moment reeds gemeten. Indicator 9 is een bewerking van een tweetal indicatoren; en indicator 11 moet door de organisatie zelf worden aangeleverd, maar wordt op dit moment nog niet gemeten.

De nadere definitie en bron van bovenstaande indicatoren treft u aan in bijlage 6 en in bijlage 7 is een voorbeeld opgenomen van hoe het getalsmatige overzicht eruit zou kunnen zien. Wat daarbij

ontbreekt is de duiding van deze getallen, het 'vertel' gedeelte. Dat dient in de definitieve versie van de monitor in ieder geval nog te worden aangevuld. (Zie ook paragraaf 5.3).

5.3 Voorwaarden aan monitor om effectief te kunnen sturen

Normenkader: Voorwaarden aan monitor om effectief te kunnen sturen

- Raadsleden hebben voldoende informatie en toelichting gekregen over de mogelijkheden en onmogelijkheden en om de betekenis van de indicatoren en daarmee verkregen inzichten te kunnen doorgronden en gebruiken.
- De informatie wordt tijdig, volledig en in samenhang aangeleverd.

- Tijdens de workshop met raadsleden, fractievolgers, collegeleden, leden Sociale Raad Montferland en ambtelijk betrokkenen is getracht om in discussie met elkaar de pure cijfermatige grafieken te duiden. Tijdens deze sessie is niet alleen duidelijk gebleken hoe moeilijk het is om cijfers te duiden, maar ook hoe belangrijk deze informatie is om adequaat te kunnen sturen als raad. Deelnemers waren het erover eens dat een toelichting, een uitleg van de tabellen en cijfers voor de raad absoluut noodzakelijk is om deze monitor ook te kunnen gebruiken om adequaat te kunnen controleren en sturen.
- Daarbij vinden raadsleden en fractievolgers het belangrijk dat dit op een compacte manier gebeurt, separaat van de P&C cyclus, maar wel in samenhang.
- Ook was men eensgezind van mening dat het goed zou zijn om deze monitor in een informatieve bijeenkomst te bespreken waarbij het mogelijk is om tijdens de uitleg nadere vragen te stellen.
- Men wil graag niet alleen de huidige stand van zaken in beeld krijgen maar ook de ontwikkeling vanuit het verleden en de prognose naar de toekomst.
- Als frequentie denkt men aan 1 á 2 keer per jaar. Waarbij men aantekent dat kwaliteit van de presentatie aan de raad hierbij belangrijker is dan de kwantiteit.
- Daarnaast is een belangrijke voorwaarde voor een monitor die goede sturingsinformatie oplevert voor de raad dat deze tijdig, volledig en in samenhang wordt aangeleverd; en de continuïteit hiervan is gegarandeerd.
- Hoewel de inschatting is dat de technische haalbaarheid van de monitor goed is, wordt door de organisatie de capaciteit om te komen tot de monitor als mogelijk struikelblok benoemd. Met name op het gebied van applicatiebeheer is de capaciteit op dit moment onvoldoende om dit 'erbij' te doen. Daarnaast dienen de cijfers te worden geduid door een uitleg bij de grafieken door beleidsmedewerker(s) die hier periodiek tijd aan zullen moeten gaan besteden. Tenslotte is voor een tijdige, volledige en continue oplevering van de monitor het inrichten van een goede coördinatie van groot belang.
- Tijdens de workshop met raadsleden, fractievolgers, collegeleden, leden Sociale Raad Montferland en ambtelijk betrokkenen is ook opgeroepen om vooral te beginnen met de voorliggende set indicatoren en deze door de jaren heen verder te verfijnen.
- Inzicht krijgen in de ontwikkelingen is de eerste stap die moet worden gezet. Op dit moment is het nog erg lastig voor de deelnemers om de knoppen te identificeren waaraan je kunt draaien en te bepalen waardoor deze knoppen worden beïnvloed. Dit is een belangrijk aspect dat in de toekomstige doorontwikkeling van de monitor een plek dient te krijgen.

6 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk geven we antwoord op de hoofdvraag:

“Welke (sturings-)informatie over de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) heeft de gemeenteraad nodig om haar kaderstellende en controlerende rol adequaat te kunnen vervullen?”

Dat doen wij door eerst de voornaamste conclusies op basis van de 7 deelvragen op te nemen (paragraaf 6.1). Op basis daarvan komen we tot de aanbevelingen die onderwerp zijn van paragraaf 6.2.

6.1 Conclusies

1. Informatievoorziening op dit moment onvoldoende

De Informatievoorziening aan de gemeenteraad is op dit moment onvoldoende voor de gemeenteraad om zijn kaderstellende en controlerende taken binnen het Sociaal domein goed te kunnen vervullen. Dat is niet alleen de mening van een groot deel (41%) van de gemeenteraad, maar wordt ook ondersteund door het documentenonderzoek:

- De drie hoofddoelstellingen uit het Verbindend kader sociaal domein 2020 – 2024 zijn niet SMART geformuleerd. Twee van de drie hoofddoelstellingen zijn niet 1-op-1 overgenomen in de programmabegroting.
- De raad wordt alleen over de stand van zaken geïnformeerd via de programmabegroting. Die informatie over het Sociaal domein in de programmabegroting is versnipperd over programma's en bijlagen.
- Hierbij wordt gebruik gemaakt van veel indicatoren; meestal op activiteitsniveau en niet op resultaatniveau. Het is niet duidelijk aan welke van de bovenliggende 3 hoofddoelstellingen de indicatoren een bijdrage leveren.
- Het is op basis van de programmabegroting niet mogelijk om een koppeling tussen inhoud en geld te leggen.

2. De Wmo-monitor moet vooral zorgen voor overzicht en inzicht

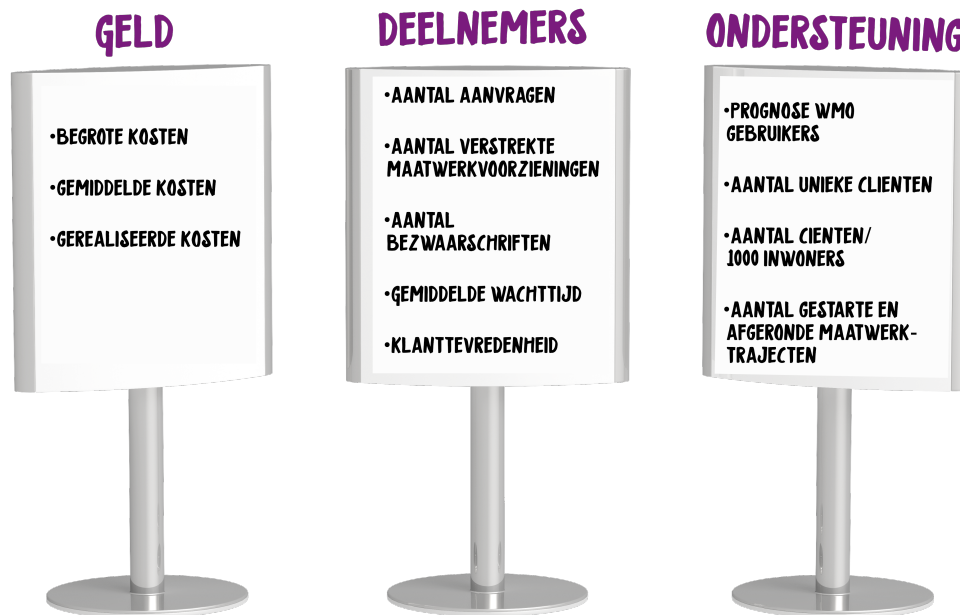
Uit bijeenkomsten met de raad blijkt dat deze vooral behoefte heeft aan een beperkte set indicatoren die inzicht geeft in de hoofdlijnen van beleid en de uitvoering hiervan. Cijfermatig maar vooral ook met uitleg erbij; met een beeld van het heden, het verleden en de toekomst. Inzicht krijgen in de ontwikkelingen is de eerste stap die moet worden gezet. Op dit moment is het nog niet mogelijk voor raad, college en ambtelijke organisatie om te benoemen welke ontwikkelingen de benoemde indicatoren beïnvloeden. Uiteindelijk willen alle partners deze graag inzichtelijk hebben omdat dit de indicatoren zijn waarmee de raad kan sturen (de zogenaamde knoppen waaraan hij kan draaien). Dit zou dan ook een plek moeten krijgen in de toekomstige doorontwikkeling van de monitor. Als frequentie van rapportage denken raad, college en ambtelijke organisatie aan 1 á 2 keer per jaar. Waarbij men aantekent dat kwaliteit van de presentatie aan de raad hierbij belangrijker is dan de kwantiteit.

3. College en ambtelijke organisatie werken actief mee

Tijdens bijeenkomsten is door medewerkers uit de ambtelijke organisatie actief en constructief meegewerkt om te komen tot een monitor voor de Wmo die voldoet aan de wensen van de gemeenteraad. Dit werd onderstreept tijdens de workshop voor raadsleden, fractievolgers, collegeleden, leden Sociale Raad Montferland en ambtelijk betrokkenen. Ook tijdens deze bijeenkomst is op constructieve wijze met elkaar hebben gediscussieerd over de betekenis van de verschillende indicatoren en de bruikbaarheid hiervan.

4. De 12 voorgestelde indicatoren hebben draagvlak en zijn uitvoerbaar

Op basis van de input die is verkregen tijdens de workshop met raadsleden, fractievolgers, collegeleden, leden Sociale Raad Montferland en ambtelijk betrokkenen is de set indicatoren aangepast. Dit om nog beter te kunnen aansluiten op de behoefte van de raad.

Door de raad is opgeroepen om vooral te beginnen met de voorliggende set indicatoren en deze door de jaren heen verder te verfijnen. Hoewel de inschatting is dat de technische haalbaarheid van de monitor goed is, wordt door de organisatie de capaciteit om te komen tot de monitor als mogelijk struikelblok benoemd.

6.2 Aanbevelingen

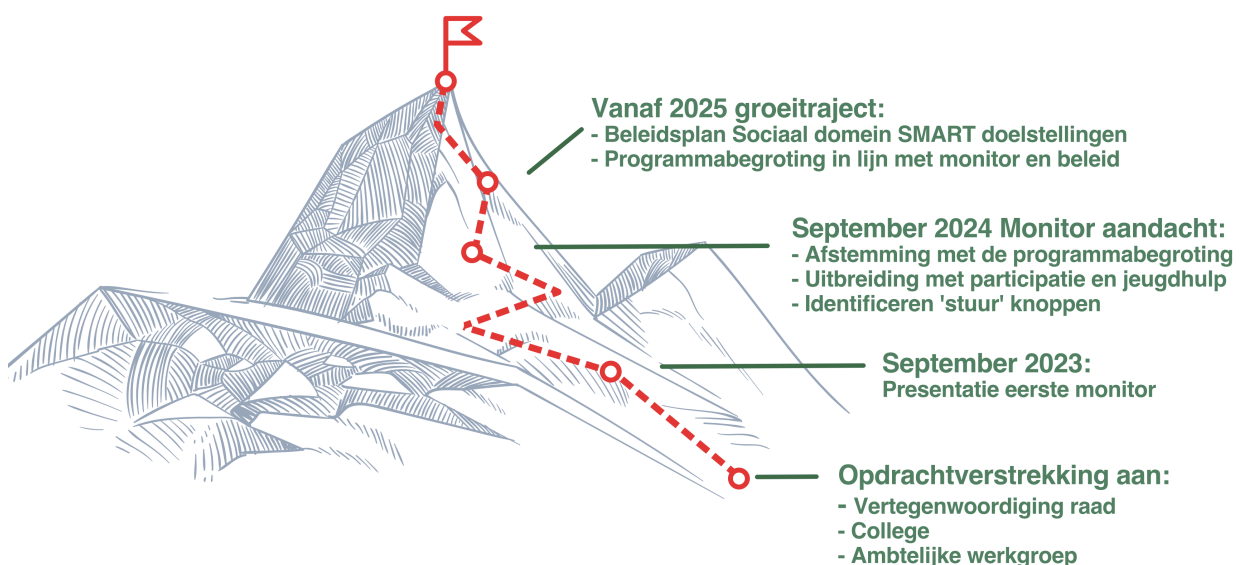
In principe is de oplevering van de monitor Wmo met de 12 indicatoren het eindproduct van dit onderzoek. Omdat wij de raad, college en ambtelijke organisatie graag willen ondersteunen bij de succesvolle implementatie ervan hebben wij aanvullend een aantal aanbevelingen opgenomen.

1. **RAAD:** Geef het college de opdracht om, in overleg met de auditcommissie of een vertegenwoordiging van de gemeenteraad, een monitor Wmo op te stellen die voldoet aan de volgende voorwaarden en deze toe te lichten tijdens een informatieve bijeenkomst in september 2023:
 - a. Te starten met de 12 indicatoren zoals opgenomen in paragraaf 5.2.
 - b. De Wmo-monitor dient te tellen en te vertellen. De monitor moet niet alleen cijfers geven, maar ook duiding, uitleg wat deze cijfers betekenen. Deze uitleg dient compact te zijn en begrijpelijk, bijvoorbeeld door gebruik te maken van bullets. Voorkom lange alinea's aan tekst.
 - c. De Wmo-monitor moet niet alleen een beeld schetsen van het heden en het verleden maar ook vooruitblikken naar de toekomst
 - d. De Wmo-monitor wordt minimaal 1 keer per jaar in september uitgebracht.
 - e. De Wmo-monitor is een levend document dat kan worden aangepast als dat nodig is, maar voorkom dat elk jaar andere gegevens worden gepresenteerd.
2. **RAAD:** Geef het college de opdracht om vanaf de programmabegroting 2025 de doelstellingen en indicatoren die het Sociaal domein betreffen beter in lijn te gaan brengen met het geformuleerde beleid en de Wmo-monitor. Spreek hierover een groeiproces af. Neem hierin ook de uitbreiding van monitor naar participatie en jeugdhulp op.
3. **RAAD:** Geef de auditcommissie of een vertegenwoordiging van de gemeenteraad de opdracht om de ontwikkeling van de Wmo-monitor te begeleiden. Geef deze een duidelijke opdracht mee, waarin is opgenomen:
 - a. Het college te verzoeken om zo spoedig mogelijk na het verschijnen van dit rekenkamerrapport een startbijeenkomst te organiseren waarin aanpak en tijdpad wordt gepresenteerd gericht op het opleveren van een Wmo-monitor in september 2023.

- b. Input leveren in het proces om te komen tot de Wmo-monitor in september 2023. Er hierbij op sturen dat de Wmo-monitor voldoet aan de voorwaarden als genomen onder de eerste aanbeveling.
 - c. Gedurende het traject een aantal malen over de voortgang rapporteren aan de overige leden van de gemeenteraad.
 - d. Geef input mee aan de ambtelijke projectgroep bij de voorbereidingen van de informatiebijeenkomst om hieruit maximaal resultaat te behalen.
 - e. Binnen een maand na de presentatie van de eerste Wmo-monitor een vergadering plannen met de projectgroep en portefeuillehouder om de uitkomsten van de informatieve bijeenkomst te evalueren en de consequenties hiervan voor de Wmo-monitor van het volgende jaar.
 - f. Betrek hierbij ook de totstandkoming van de Wmo-monitor voor 2024 en heb hierbij aandacht voor:
 - i. De wijze waarop de indicatoren in de programmabegroting in lijn kunnen worden gebracht met de Wmo-monitor en beleidsplan.
 - ii. Onder welke voorwaarden en op welke termijn uitbreiding van de Wmo-monitor met de Participatie en Jeugdhulp mogelijk is.
 - iii. Een verdere doorontwikkeling van de monitor door het identificeren van de ontwikkelingen die de benoemde indicatoren beïnvloeden om uiteindelijk te komen tot indicatoren waarmee de raad kan sturen (de zogenaamde knoppen waaraan hij kan draaien).
4. **COLLEGE:** Stel zo spoedig mogelijk een ambtelijke projectgroep samen en geef deze de opdracht de eerste Wmo-monitor voor september 2023 op te stellen en tijdens een informatieve bijeenkomst met de raad te presenteren. Zorg dat deze projectgroep hiertoe voldoende geëquipeerd is qua capaciteit en continuïteit in de toekomst.
5. **COLLEGE:** Neem in het beleidsplan Sociaal domein dat gaat gelden vanaf 2025 SMART doelstellingen op die 1-op-1 terugkomen in de programmabegroting. Besteed hierbij tevens aandacht aan de verwachte consequenties die dit beleid zal hebben voor de indicatoren uit Wmo-monitor. Spreek hierover met de raad een groeiproces af.

Doel van deze aanbevelingen is om de volgende mijlpalen te bereiken:

Mijlpalen monitor sociaal domein

Bijlage 1: Reactie van het college van B & W

Rekenkamercommissie Montferland
d.t.v. de ambtelijk secretaris
Marie-Cécile Heuvelmans

Behandeld door:	G. van Leeuwen	Telefoonnummer:	0316-291311
Ons kenmerk:	23uit01427	Behorend bij:	--
Uw kenmerk:	--	Datum:	14 maart 2023
Bijlage(n):	--	Uw brief van:	7 februari 2023

Onderwerp: Bestuurlijke reactie op uw rapport "Naar een knoppenmodel voor de WMO"

Geachte rekenkamercommissie,

Wij hebben met belangstelling kennisgenomen van het eindrapport "Naar een knoppenmodel voor de Wmo – Onderzoek naar de informatievoorziening Sociaal Domein". U verzoekt ons om een bestuurlijke reactie. Deze treft u hieronder aan.

Wij onderschrijven de in uw rapport genoemde conclusies en aanbevelingen. Wij willen daarom graag samen met de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie aan de slag met het vervolg op dit rapport.

Ook willen wij de uitkomsten van het rapport, zoals de twaalf indicatoren, gaan gebruiken bij reeds in gang gezette ontwikkelingen en initiatieven.

In uw aanbevelingen wordt een aantal malen de programma-begroting genoemd. Wij zijn op dit moment drukdoende met de doorontwikkeling van de programma's in deze begroting. Dit doen we in afstemming met de auditcommissie van de raad (die de taak heeft om dit weer af te stemmen met de "eigen" fracties). Eén van de uitgangspunten bij deze doorontwikkeling is een beperking van het aantal doelen (1e W-vragen), met als gevolg dat een keuze wordt gemaakt in de op te nemen doelen en dus niet, zoals nu het geval is, allesomvattend. Voorlopige richtlijn is -op dit moment- het benoemen van twee doelen per programma. Wij realiseren ons hierbij dat er meer speerpunten zijn, maar daar zijn dan andere documenten voor om het uit te werken of over te rapporteren. Dit betekent voor de aanbevelingen 3f onder i en 5 een sterke "beperking" op de doorontwikkeling van de programma-begroting, ofwel er valt dan minder te kiezen.

Daarnaast heeft de ambtelijke organisatie in de afgelopen twee jaar niet stil gestaan. Er wordt steeds meer data gedreven en smart gewerkt, waardoor wij, maar natuurlijk ook de gemeenteraad, beter en concreter kunnen worden geïnformeerd en bediend.

In lijn met het bovenstaande en ook met de wens van raadsleden (geuit tijdens de werkbijeenkomst op 4 oktober 2022) worden met ingang van september aanstaande zogenaamde Sociaal Domein-avonden georganiseerd. Tijdens zo'n avond wordt interactief met de gemeenteraad gesproken over de lopende ontwikkelingen binnen de taakvelden preventie, jeugd, wmo en participatie. Waar dit functioneel is worden ook ketenpartners hiervoor uitgenodigd (mogelijk met kleine presentatie) en of inwoners die iets kunnen vertellen over de ervaren diensten. Natuurlijk zullen wij ook de uitkomsten van uw onderzoek hierbij betrekken.

Verder werken wij aan de opzet van een nieuwsbrief (1x per kwartaal), specifiek voor de gemeenteraad. Daarbij wordt de gemeenteraad op hoofdlijnen over een aantal zaken geïnformeerd. Doel van deze nieuwsbrief is om de gemeenteraad actueel te informeren over de vele lopende ontwikkelingen.

Gelet op de huidige bestuurlijke situatie en capaciteit van de ambtelijke organisatie moeten wij helaas vaststellen dat de door u voorgestelde planning bij het uitvoeren van uw aanbevelingen niet haalbaar is.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Montferland,
de secretaris, De burgemeester,

drs. M.J.J. Wagener

H.H. de Vries

Bijlage 2: Nawoord rekenkamercommissie

In dit nawoord wil de rekenkamercommissie Montferland kort ingaan op de bestuurlijke reactie.

Wij danken het college voor zijn zienswijze en wij stellen vast dat het college blij is met het rapport. Daarnaast geeft het college aan dat het de door ons getrokken conclusies onderschrijft en de aanbevelingen in de komende periode zal oppakken.

Het college geeft aan drukdoende te zijn met de doorontwikkeling van de programmabegroting en de informatievoorziening richting raad te intensiveren. Wij juichen dit toe. Meer focus aanbrengen op de doelen in de programma's hoeft, onzes inziens, de doorontwikkeling van de begroting niet in de weg te staan.

Het college geeft aan dat de voorgestelde planning bij het uitvoeren van de aanbevelingen niet haalbaar is. Wij hopen en verwachten dat het college samen met de gemeenteraad komt tot een aangepaste planning, die wel haalbaar is.

De rekenkamercommissie ziet verder uit naar de behandeling van het rapport in de gemeenteraad.

Tot slot willen wij alle betrokken medewerkers van de ambtelijke organisatie en andere stakeholders bedanken voor de medewerking aan het rekenkameronderzoek.

Bijlage 3: Geraadpleegde documenten

Documenten vanuit de gemeente Montferland, inclusief bijbehorende collegebesluiten en raadsbesluiten:

- Zorgen doen we met elkaar; Beleidsplan Jeugdwet 2015 – 2018 (2014).
- Beleidsplan Participatiewet 2015 – 2018 (2014)
- Verbindend kader Sociaal domein (2021).
- Raadsbrief Rapportage Verbindend Kader 15 juni 2021.
- Raadsnieuwsbrief sociaal domein, editie 1, februari 2021.
- Programmabegroting 2018 tot en met 2022
- Kadernota 2022.
- Jaarstukken 2019 tot en met 2021.
- Bestuursrapportages 2019 tot en met 2021.
- Jaaroverzicht Zorg en Sociale zaken 2017, 2018 en 2019; bedrijfsbureau sociaal domein.

Overige documenten:

- Cliëntervaringsonderzoek Jeugd (2020 en 2021), BMC, Amersfoort.
- Cliënteveraringsonderzoek Wmo (2020 en 2021), BMC, Amersfoort.
- Handreiking Wmo voorspelmodel (2021), VNG, Den Haag.
- Indicatoren overzicht gemeentelijke monitor sociaal domein (juli 2022), VNG, Den Haag.

Bijlage 4: Het normen- en analysekader

De bevindingen in dit onderzoek zijn getoetst aan onderstaand normen- en analysekader:

Onderzoeksvraag

Hoofdvraag:

“Welke (sturings-)informatie over de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) heeft de gemeenteraad nodig om zijn kaderstellende en controlerende rol adequaat te kunnen vervullen?”

Deelvraag 1:

Welke beleidskaders omtrent het sociaal domein heeft de raad meegegeven aan het college van burgemeester en wethouders om hier beleidsmatige uitvoering aan te geven?

Deelvraag 2:

Op welke wijze wordt op dit moment in de P&C-cyclus over het sociaal domein gerapporteerd?

Deelvraag 3:

In welke mate stelt de huidige informatievoorziening de gemeenteraad in staat adequaat zijn kaderstellende en controlerende taak uit te oefenen ten aanzien van het sociaal domein?

Deelvraag 4:

Aan welke sturingsinformatie heeft de gemeenteraad behoefte; in welke vorm en met welke frequentie?

Deelvraag 5:

Welke indicatoren kunnen gehanteerd worden om de beleidskaders te controleren en bij te sturen en tevens tegemoet te komen aan de wensen van de gemeenteraad?

Deelvraag 6:

In welke mate is het voor het college en ambtelijke organisatie haalbaar om dit monitor model op te leveren in de gewenste vorm, inhoud en frequentie?

Norm

Op basis van de hieronder opgenomen normen per deelvraag kan de hoofdvraag worden beantwoord.

- De beleidsdoelstellingen zijn SMART geformuleerd; de beleidsdoelstellingen zijn specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden geformuleerd.
- Uit de programmabegroting blijkt duidelijk welke onderwerpen behoren tot het sociaal domein (Wmo, Jeugdwet en Participatie) en hoe deze met elkaar verbonden zijn.
- Er wordt een totaaloverzicht van het sociaal domein gegeven waarin een link wordt gelegd tussen beleidsdoelen, indicatoren en kosten.
- De indicatoren die zijn opgenomen zijn een logische vertaling van de door de gemeenteraad geformuleerde beleidsdoelstellingen.
- De vorm en inhoud van de overige instrumenten in de P&C-cyclus zijn in lijn met de programmabegroting.
- De gemeenteraad is van mening dat de huidige informatievoorziening voldoende is om adequaat hun taken te kunnen vervullen en te sturen.
- De informatie is voldoende.
- De informatie is tijdig.
- De informatie is van voldoende kwaliteit (actueel, voldoende inzicht, aansluiting op eerdere nota's, goed detailniveau, betrouwbaar, consistent, toegankelijk)
- Geen norm. Vastgesteld aan de hand van uitkomsten vragenlijst en werkbijeenkomst.
- De raad dient een set van indicatoren te hanteren waarin resultaten, effecten, (verplicht gestelde) cliëntervaring, financiën en processen aan de orde komen.
- De set van indicatoren geeft duidelijke informatie over de mate waarin de beleidsdoelstellingen worden gerealiseerd.
- De set van indicatoren voldoet tevens aan de behoeften van de gemeenteraad.
- Er is inzicht in de (on)mogelijkheden van het registratiesystemen.
- Het is voor de ambtelijke organisatie haalbaar de gevraagde informatievoorziening te leveren.

Deelvraag 7:

Aan welke overige voorwaarden dient te worden voldaan om de raad in staat te stellen effectief de controlerende en sturende rollen te kunnen laten uitvoeren?

- Jaarlijks worden de wettelijk verplichte cliëntervaringsonderzoeken uitgevoerd.
- Er wordt gestuurd op volledigheid en correctheid van de registraties.
- Raadsleden hebben voldoende informatie en toelichting gekregen over de mogelijkheden en onmogelijkheden en om de betekenis van de indicatoren en daarmee verkregen inzichten te kunnen doorgronden en gebruiken.
- De informatie wordt tijdig, volledig en in samenhang aangeleverd.

Bijlage 5: Indicatoren Wmo: bron en definitie

OVERZICHT INDICATOREN						
Nr.	Hoofdstuk in rapportage Monitor Sociaal Domein	Indicator	Definitie	Frequentie	Ook op wijkniveau beschikbaar?	Bron
1	2. Ontwikkelingen per domein	2.4 Aantal inwoners met Wmo voorziening per categorie Aantal personen met Wmo-voorzieningen per 1.000 inwoners, naar type voorziening	Aantal inwoners met een Wmo-voorziening per 1.000 inwoners, naar type voorziening. 1. Cliënten met hulp bij het huishouden 2. Begeleiding 3. Persoonlijke verzorging 4. Dagbesteding 5. Kortdurend verblijf 6. Woonvoorzieningen 7. Rolstoelen 8. Vervoersvoorzieningen 9. Vervoersdiensten 10. Woondiensten Onderverdeling naar gemeente en referentiegroep.	Halfjaarlijks	Ja	CBS – Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein
2	Wmo-voorspelmodel VNG. 2. Prognose aantal Wmo gebruikers per jaar (totaal)	Prognose aantal Wmo gebruikers per jaar (totaal)	Aandeel Wmo gebruikers, % verschil ten opzichte van ijkjaar in vergelijking met Nederland. Het Wmo-voorspelmodel voorspelt het aantal gebruikers per Wmo-categorie voor de komende 5 jaar.	Jaarlijks	Ja	Het Wmo-voorspelmodel werkt met cijfers van de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (GMSD), die worden aangeleverd door gemeenten zelf.

3	Deze gegevens worden door de gemeente zelf aangeleverd en op dit moment reeds gemeten.	Het aantal aanvragen maatwerkvoorziening Wmo (per type voorziening)	Het aantal aanvragen naar type maatwerkvoorziening: 1. Wonen 2. Vervoer 3. Rolstoel 4. Hulp bij het huishouden 5. Begeleiding			Afkomstig uit de gemeentelijke database
4	2. Ontwikkelingen per domein	Het aantal gestarte en afgeronde maatwerkvoorzieningen Wmo (totaal)	Het totaal aantal gestarte Wmo-voorzieningen versus het totaal aantal afgeronde Wmo-voorzieningen.	Halfjaarlijks	Ja	CBS – Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein
5	Deze gegevens worden door de gemeente zelf aangeleverd en op dit moment reeds gemeten.	Het aantal actieve unieke cliënten Wmo (per type voorziening)	Het aantal actieve unieke cliënten naar type maatwerkvoorziening: 1. Wonen 2. Vervoer 3. Rolstoel 4. Hulp bij het huishouden 5. Begeleiding			Afkomstig uit de gemeentelijke database
6	Deze gegevens worden door de gemeente zelf aangeleverd en op dit moment reeds gemeten.	Het aantal verstrekte maatwerkvoorzieningen Wmo (per type voorziening)	Het aantal verstrekte Wmo-voorzieningen naar type maatwerkvoorziening: 1. Wonen 2. Vervoer 3. Rolstoel 4. Hulp bij het huishouden 5. Begeleiding			Afkomstig uit de gemeentelijke database
7	4.5 Kosten Begrote en gerealiseerde kosten voor Wmo en Jeugdzorg per jaar, naar type voorziening.	Begrote kosten voor de Wmo per jaar (per type voorziening)	De tabellen tonen de begrote kosten van het meest actuele jaar voor Wmo en Jeugdzorg in duizend euro's, naar type voorziening. Wmo-maatwerkvoorzieningen: 1. Hulp bij het huishouden 2. Ondersteuning thuis 3. Hulpmiddelen en diensten 4. Verblijf en opvang 5. Totaal Wmo-maatwerkvoorzieningen	Jaarlijks	Nee	CBS – Monitor Abonnementstarief

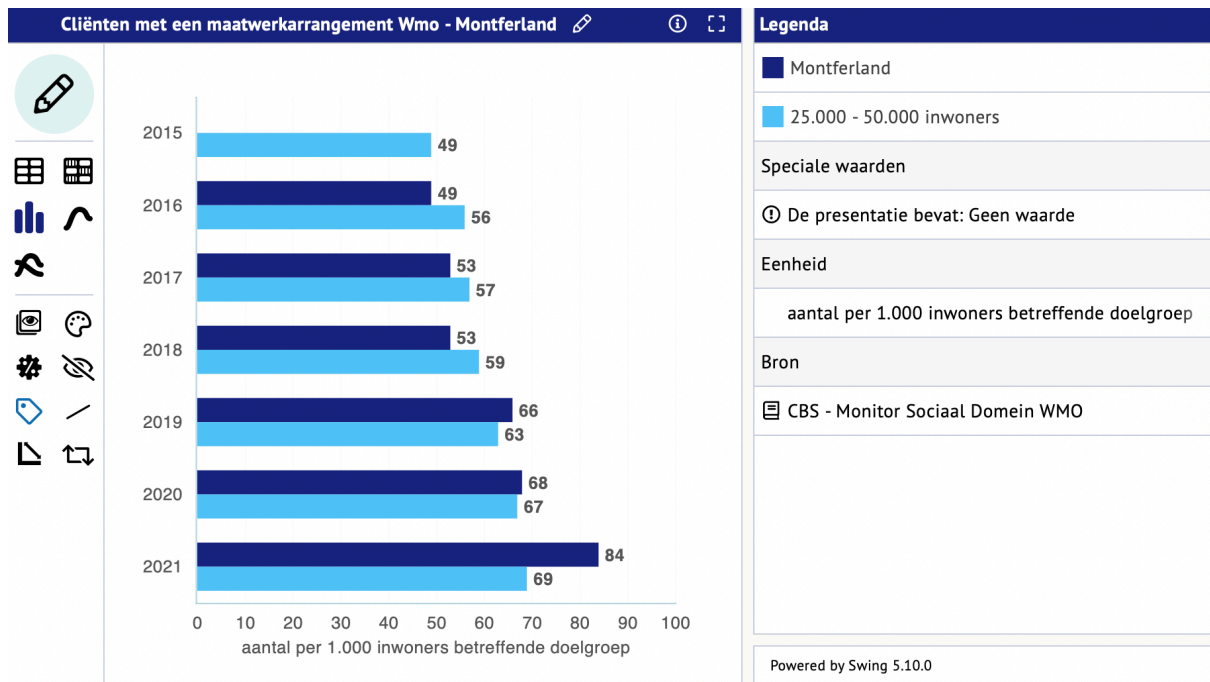
8	4.5 Kosten Begrote en gerealiseerde kosten voor Wmo en Jeugdzorg per jaar, naar type voorziening.	Gerealiseerde kosten voor de Wmo per jaar (per type voorziening)	De tabellen tonen de gerealiseerde kosten van het meest actuele jaar voor Wmo en Jeugdzorg in duizend euro's, naar type voorziening. Wmo-maatwerkvoorzieningen: 1. Hulp bij het huishouden 2. Ondersteuning thuis 3. Hulpmiddelen en diensten 4. Verblijf en opvang 5. Totaal Wmo-maatwerkvoorzieningen	Jaarlijks	Nee	CBS – Monitor Abonnementstarief
9	Dit betreft een bewerking van indicatoren 5 en 7.	De gemiddelde kosten per verstrekte maatwerkvoorziening Wmo (per type voorziening)	De gerealiseerde kosten gedeeld door het aantal verstrekte voorzieningen naar type maatwerkvoorziening: 1. Hulpmiddelen en diensten 2. Hulp bij het huishouden 3. Ondersteuning thuis			Bewerking van tweetal indicatoren
10	Deze gegevens worden door de gemeente zelf aangeleverd en op dit moment reeds gemeten.	Het aantal ingediende bezwaarschriften Wmo (totaal)	Het totaal ingediende bezwaarschriften Wmo			Afkomstig uit de gemeentelijke informatie Juridische Zaken
11	Deze gegevens worden door de gemeente zelf aangeleverd en op dit moment nog niet periodiek gemeten.	Gemiddelde wachttijd op Wmo voorziening in dagen (per type voorziening)	Gemiddelde wachttijd in dagen op een Wmo voorziening naar type maatwerkvoorziening: 1. Begeleiding 2. Dagbesteding 3. Hulp bij het huishouden 4. Kortdurend verblijf 5. Persoonlijke verzorging 6. Vervoersdiensten NB Gemiddeld aantal dagen tussen ingangsdatum en startdatum zorg.			Afkomstig uit de gemeentelijke database

12	4. Resultaten	<p>4.1 Cliëntervaringsonderzoek Wmo</p> <p>Tot 2021: % cliënten dat in het cliëntervaringsonderzoek (CEO) Wmo aangaf het (helemaal) eens en (helemaal) oneens te zijn met stellingen over de ervaren effectiviteit van de ondersteuning naar stelling. Vanaf 2021 wordt het cliëntervaringsonderzoek Wmo op een andere wijze uitgevoerd. In de nieuwe opzet voor het CEO Wmo krijgen gemeenten de huidige standaardvragenlijst en bijbehorende onderzoeksrapportage niet meer voorgeschreven. Het staat hen wel vrij deze te blijven gebruiken. Zij mogen er echter ook voor kiezen om het onderzoek – binnen bepaalde voorgeschreven kaders – op een andere wijze in te richten. Naar verwachting wordt een deel van de resultaten over CEO-Wmo 2020 eind augustus gepubliceerd.</p>	<p>Tot 2021 toont deze indicator de resultaten van het meest recente cliëntervaringsonderzoek in de gemeente. Percentage cliënten dat in het cliëntervaringsonderzoek aangaf het (helemaal) eens en (helemaal) oneens te zijn met stellingen over de ervaren effectiviteit van de ondersteuning naar stelling: 3 zelfredzaamheid. Vanaf 2021 is er een nieuw format ontwikkeld voor het rapporteren van de resultaten dat uit de volgende drie onderdelen bestaat, te weten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Doel, opzet en uitvoering van het <u>cliëntervaringsonderzoek</u> Wmo 2. Uitkomsten van het <u>cliëntervaringsonderzoek</u> Wmo 3. Opvolging van de uitkomsten van het onderzoek <p><u>Belangrijk is om de stelling betreffende de zelfredzaamheid ook in de toekomst te blijven vragen.</u></p>	Jaarlijks	Nee	Cliëntervaringsonderzoek Wmo
----	---------------	--	---	-----------	-----	------------------------------

Bijlage 6: Monitor Wmo: een eerste beeld zonder duiding

Indicatoren sociaal domein: Wet maatschappelijke ondersteuning

1. Het aantal cliënten met een maatwerkvoorziening per 1.000 inwoners (totaal). (bron: CBS – Monitor Sociaal Domein Wmo).

2. Prognose aantal Wmo gebruikers per jaar (totaal) (bron: VNG – Wmo voorspelmodel).

Prognose Wmo gebruikers per jaar

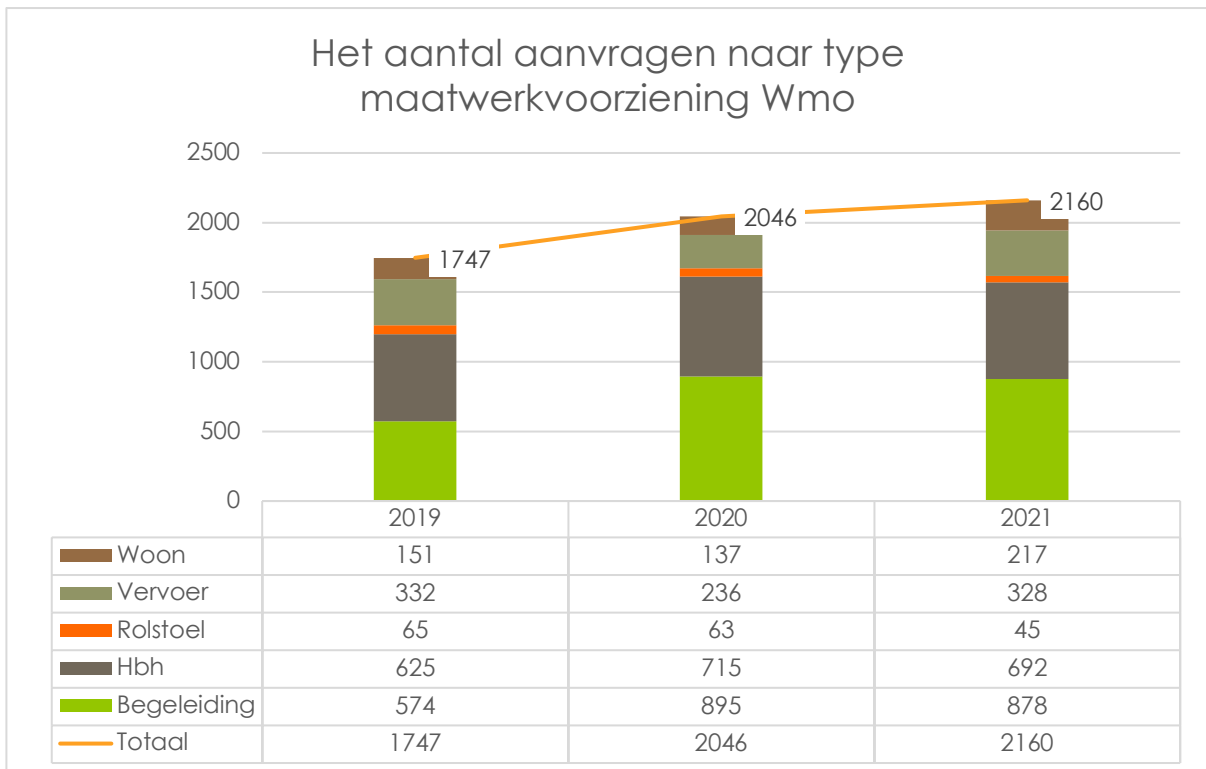
Selecteer wijken in het wijkoverzicht om ze toe te voegen

Betrouwbaarheidsinterval (95%)

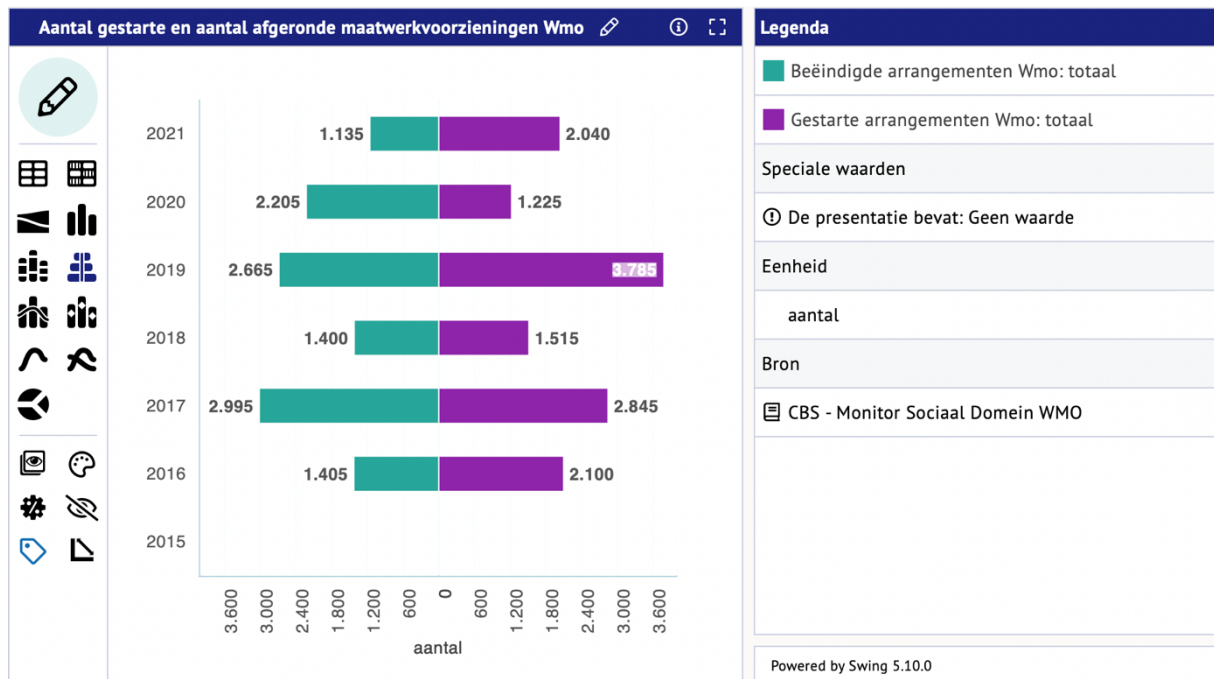
Grafiek Lijst

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal Wmo gebruikers gemeente Montferland	1.870	1.905	2.380	2.460	2.560	2.666	2.773	2.881	2.989
Aandeel binnen de gemeente	5%	5%	7%	7%	7%	7%	8%	8%	8%
Vershil met 2020	-24%	-23%	-3%	+0%	+4%	+8%	+13%	+17%	+22%
Aantal Wmo gebruikers Nederland	872.080	985.276	1.098.555	1.158.595	1.202.095	1.247.024	1.292.090	1.337.193	1.382.468
Aandeel binnen Nederland	5%	6%	6%	7%	7%	7%	7%	8%	8%
Vershil met 2020	-25%	-15%	-5%	+0%	+4%	+8%	+12%	+15%	+19%

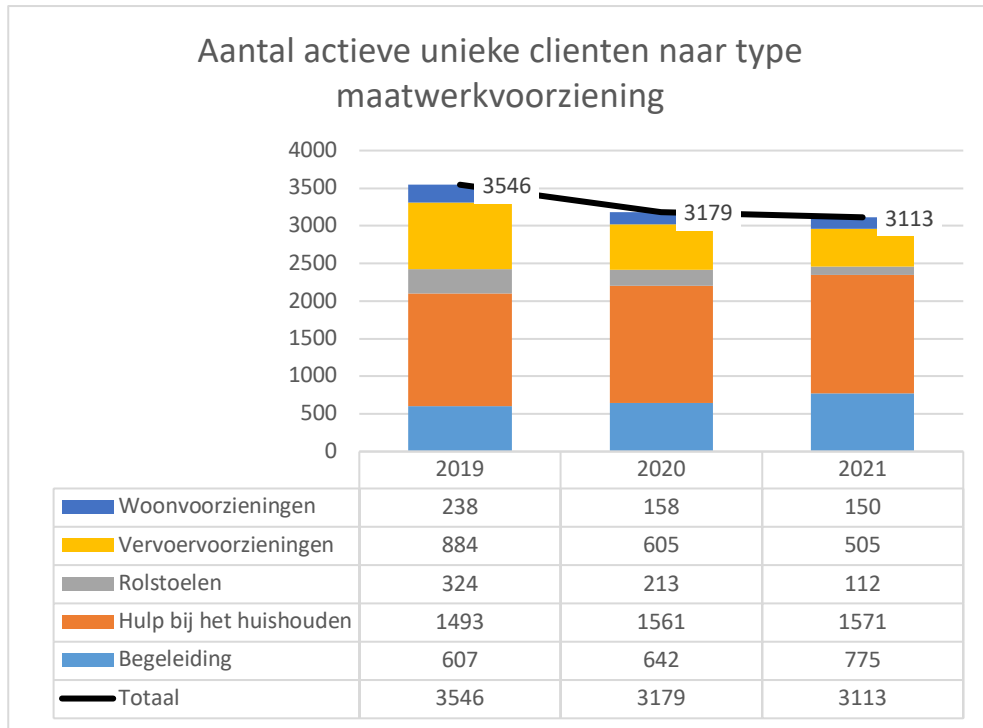
**3. Het aantal aanvragen maatwerkvoorziening Wmo (per type voorziening).
(Bron: Gemeentelijke database)**

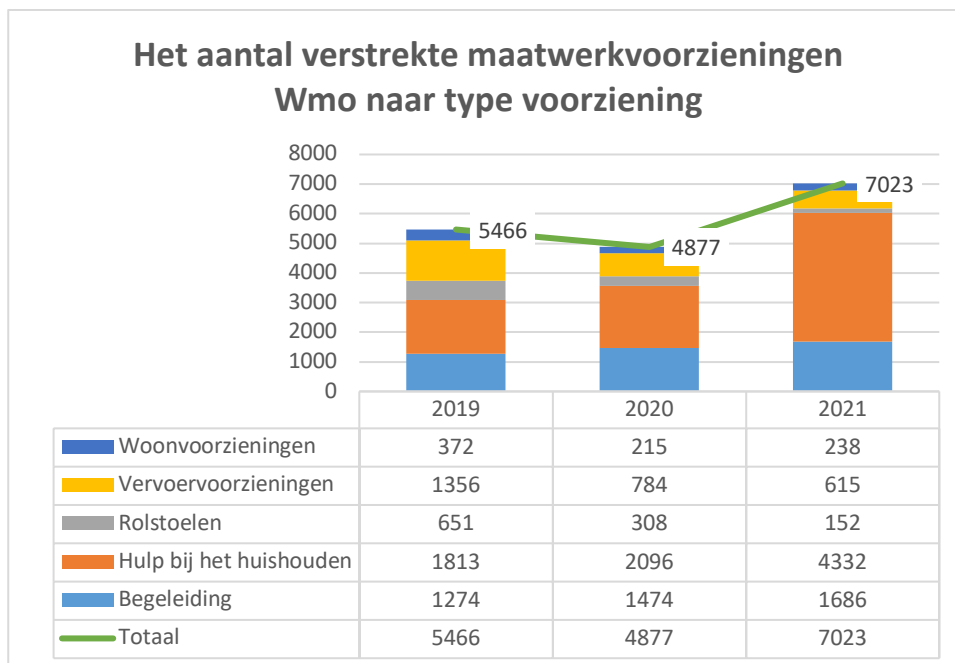
**4. Het aantal gestarte en afgeronde maatwerkvoorzieningen Wmo (totaal)
(bron: CBS – Monitor Sociaal Domein Wmo).**

**5. Het aantal actieve unieke cliënten Wmo (per type voorziening)
(Bron: gemeentelijke database)**

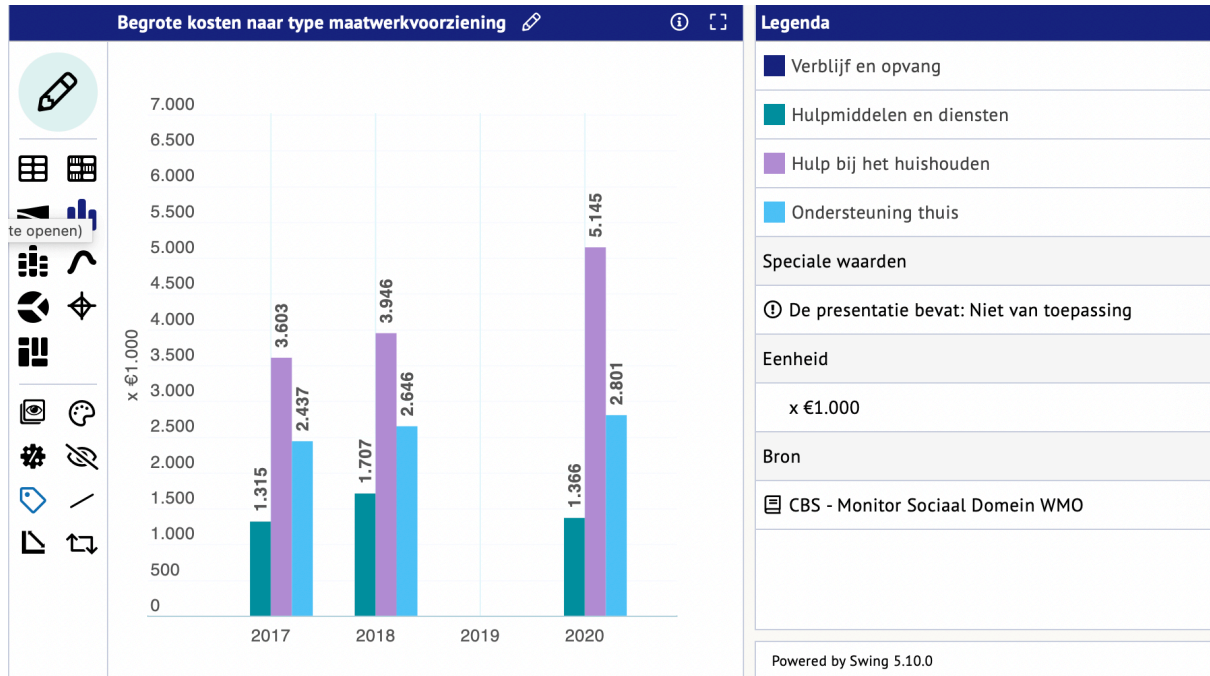

**6. Het aantal verstrekte maatwerkvoorzieningen Wmo (per type voorziening).
(Bron: gemeentelijke database)**

**7. Begrote kosten voor de Wmo per jaar (per type voorziening)
(bron: CBS – Monitor Sociaal Domein Wmo).**

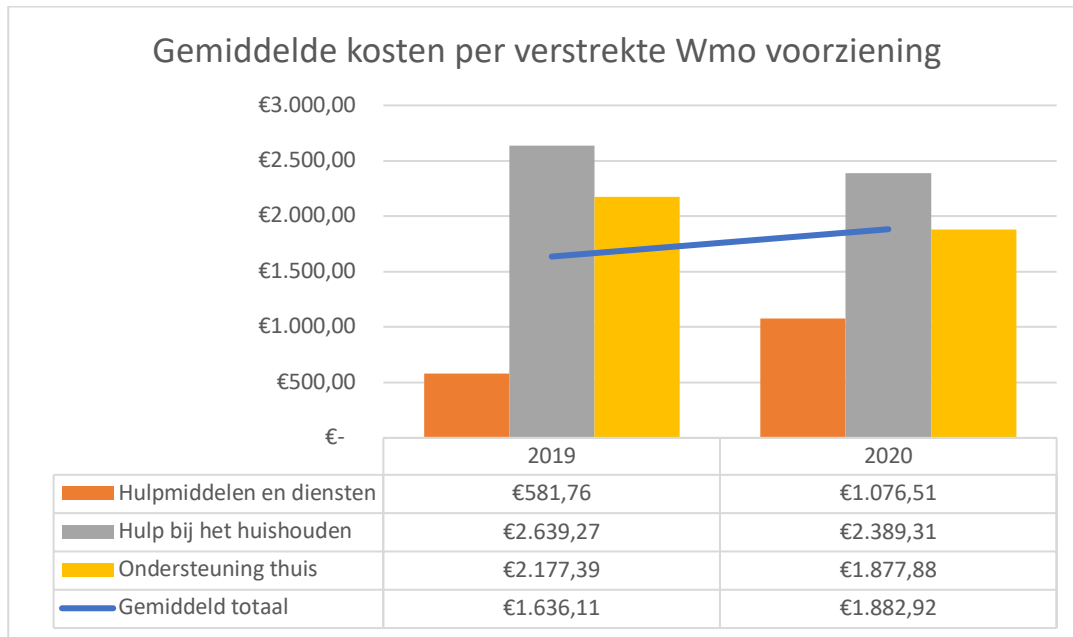
De tabellen tonen de begrote en gerealiseerde kosten van het meest actuele jaar voor Wmo in duizend euro’s, naar type maatwerkvoorziening Wmo.

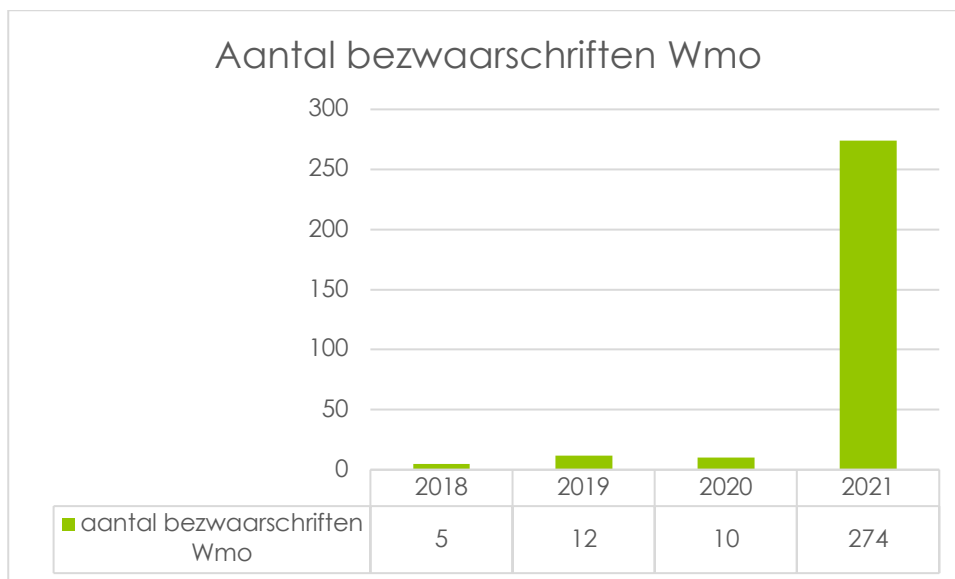
**8. Gerealiseerde kosten voor de Wmo per jaar (per type voorziening).
(bron: CBS – Monitor Sociaal Domein Wmo).**

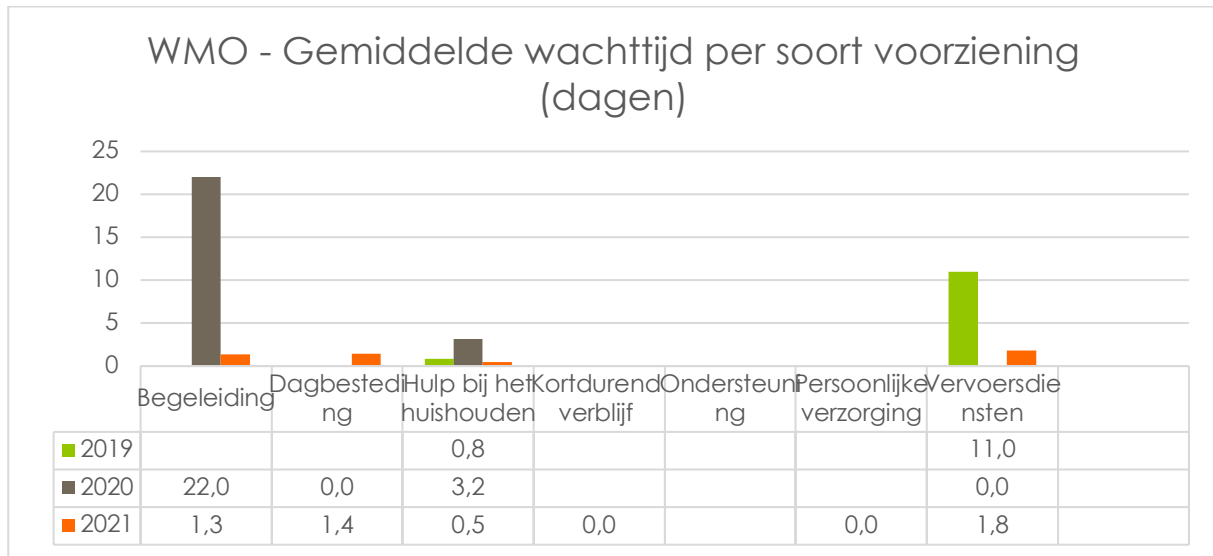
**9. De gemiddelde kosten per verstrekte maatwerkvoorziening Wmo (per type voorziening).
(Bron: gemeentelijke database)**

**10. Het aantal ingediende bezwaarschriften (totaal)
(Bron: Gemeentelijke informatie beschikbaar bij Juridische Zaken)**

**11. Gemiddelde wachttijd op Wmo voorziening in dagen (per type voorziening)
(Bron: gemeentelijke database).**

**12. Klanttevredenheid over zelfredzaamheid
(Bron: Klanttevredenheidsonderzoek Wmo)**

